

LESZEK ZUGAJ

GMINA ŁUKÓW W LATACH 1990-2010

LUBLIN 2010

KADENCJA 1990-1994

W dniu 8 marca 1990 roku uchwalono ustawę i samorządzie gminnym. Ustawa nie zmieniła granic gmin i województw, lecz wprowadziła zupełnie nowe rozwiązania prawne. Powrócono do starych, często przedwojennych wzorców samorządu. Na czele gminy stanął wójt wraz z zarządem gminy. Dawne gminne rady narodowe zostały zastąpione przez rady gminne.

Gmina Łuków była największą gminą w województwie siedleckim. Jej powierzchnia wynosiła 30 832 ha, z liczbą ponad 14 555 mieszkańców (stan na koniec 1989 roku). Położona była w południowo-wschodniej części województwa siedleckiego w odległości 90 km od Lublina, 26 km od Radzyna Podlaskiego i 28 km od Siedlec. Od północy graniczy z gminami: Domanice, Wiśniew, Zbuczyn Poduchowny i Trzebieszów, od południa z gminą Stanin, od zachodu z gminą Stoczek Łukowski, od wschodu z gminami województwa białkopodlaskiego – Ulan i Radzyń Podlaski.

Wybory do pierwszej rady gminy (I kadencja) przeprowadzono 27 maja 1990 roku. Jak podał Generalny Komisarz Wyborczy w dniu 31 maja 1990 roku¹ frekwencja dla całego kraju wyniosła 42,27%. Wybory wygrały Komitety Obywatelskie „Solidarność” zdobywając ponad 53% głosów wyborców, lokalne komitety wyborców uzyskały 24,7% poparcia, Polskie Stronnictwo Ludowe uzyskało 4,3% głosów, Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej 2,7%.

W wyniku wyborów w Radzie Gminy Łuków zasiadło 27 radnych. Byli to:

Imię i nazwisko	Miejscowość zamieszkania
Adam Suchodolski	Świdry
Jerzy Dołęga	Grzędówka
Zygmunt Wysokiński	Czerśl
Stanisław Szmulik	Kownatki
Piotr Sulej	Suleje
Czesław Radomyski	Role
Henryk Chruściel	Wólka Świątkowa
Zbigniew Tomaszewicz	Krynka
Marian Boruc	Krynka
Janusz Kozioł	Grzędówka
Bogdan Szczygieł	Grzędówka
Piotr Jezierski	Rzemy - Rzymki
Jan Konstanty	Ławki
Roman Krasuski	Gołaszyn
Kazimierz Mamiński	Zalesie
Tadeusz Durka	Sięciaszka Druga
Henryk Dybciak	Sięciaszka Pierwsza
Marian Marzel	Dąbie
Kazimierz Conio	Dąbie
Andrzej Fejtko	Ryżki
Henryk Kowalczyk	Strzyżew
Iremjusz Polkowski	Szczygły Górne
Antoni Szaniawski	Aleksandrów

¹ Monitor Polski. Nr 21, poz. 170.

Eugeniusz Cabaj	Łazy
Stanisław Gryz	Łazy
Bogumiła Rozwadowska	Dminin

Pierwsza sesja nowo wybranej Rady Gminy miała miejsce 6 czerwca. Tego dnia wybrano na Przewodniczącego Rady Adama Suchodolskiego. Jego zastępcami zostali Jerzy Dołęga i Zygmunt Wysokiński. Wybory wójta gminy oraz zarządu przełożono na następne posiedzenie w dniu 13 czerwca.

Na sesji w dniu 13 czerwca 1990 roku przystąpiono do wyborów wójta gminy. Radny Henryk Kowalczyk zgłosił inż. Kazimierę Goławską - dotychczasowego naczelnika gminy. Radny Kowalczyk zaprezentował kandydatkę i jej osiągnięcia.

Następnie radny Stanisław Gryz zgłosił kandydaturę Bogumiły Rozwadowskiej z Dminina. Radny Gryz stwierdził, że *osiągnąć Pani Naczelnik nikt nie przekreśli, są one oczywistym faktem. Chodzi tu o to, by mieć inne poglądy, które będą zgodne z duchem czasu. Winę za trudną sytuację kraju ponosi i stare GRN i Pani Naczelnik.* Następnie radny Gryz przedstawił katastrofalną sytuację rolnictwa oraz przemysłu i obarczył Panią Naczelnik winą za sprzyjanie „uspołecznionemu” rolnictwu, które zbankrutowało. W podobnym duchu wystąpił obecny na sesji przedstawiciel „Solidarności” Stanisław Izdebski, który mówił: *Potrzeba ludzi, z którymi mogłaby się utożsamiać większość społeczeństwa. Wójt nie może być obciążony balastem przeszłości niechęcią społeczeństw*. Izdebski zachwalał Rozwadowską, jako nie pochodzącą z żadnych „układów”.

Następnie obie kandydatki wygłosiły krótkie przemówienie. Kandydat Goławska powiedziała: *Pragnę, aby wszyscy zostali przekonani do tego, co robię, ponieważ moim celem życiowym, już wtedy, gdy zdecydowałam się na studia rolnicze, była praca na wsi. Nie wyobrażam siebie w niezgodzie i w walce - kto ważniejszy. Określenie, że byłaby wójtem niechcianym jest [dla mnie] wielką przykrością.* Goławska przedstawiła następnie problemy, którymi chciałyby się zająć, w przypadku wyboru na stanowisko wójta gminy.

Jako druga zaprezentowała się radna Bogumiła Rozwadowska z Dminina. Przedstawiała się, jako rolnik znający sprawy rolnictwa oraz matka dwojga dzieci. Była dawnym pracownikiem Banku Spółdzielczego w Ulanie. Mówiła o „klikach partyjnych”, z którymi należy walczyć. Dodała także: *W gminie należy skończyć zadania rozpoczęte i starać się o poprawę warunków na wsi. Nie zakładam, że uda mi się dużo zrobić, bo trzeba byłoby nałożyć wysokie podatki na rolników.*

Następnie miała miejsce długa i burzliwa dyskusja na temat programów obu kandydatek na urząd wójta gminy. Niektórzy chcieli przełożyć głosowanie na następną sesję, jednak do głosowania w końcu doszło. Na Kazimierę Goławską głosowało 17 radnych, na Bogumiłę Rozwadowską 10 radnych. W tej sytuacji Przewodniczący Rady Gminy Adam Suchodolski ogłosił wójtem gminy Kazimierę Goławską.

W sierpniu 1990 roku wybrano kolejnych ważnych urzędników Urzędu Gminy. Kazimiera Goławska przedstawiła kandydaturę Wiktora Osika na sekretarza gminy i Wiktora Łukasika na skarbnika. Obaj już wcześniej pracowali w Urzędzie Gminy. Wśród niektórych radnych duże kontrowersje wzbudziła osoba Wiktora Osika, dawnego I sekretarza KG PZPR w gminie. Wywiązała się burzliwa, polityczna dyskusja. Jednak Wiktor Osik został sekretarzem

gminy. Skarbnikiem gminy został Wiktor Łukasik. Na kierownika Urzędu Stanu Cywilnego wybrano Jadwigę Niedziółkę.

Wyłoniono też nowy organ gminy- Zarząd Gminy. Na jego czele stała pani wójt. W skład Zarządu weszli: Eugeniusz Cabaj, Henryk Kowalczyk, Janusz Koziół, Roman Krasuski i Czesław Radomyski. W grudniu 1990 roku w skład Zarządu dodatkowo weszła Bogumiła Rozwadowska.

Radni gminy wybrali też skład komisji gminnych. W skład komisji gminnych wyłonionych w czerwcu 1990 roku weszli:

KOMISJA REWIZYJNA	
Marian Boruc	Przewodniczący
Janusz Kurowski	Wiceprzewodniczący
Stanisław Gryz	
Antoni Szaniawski	
Bogumiła Rozwadowska	
Bogdan Szczygieł	
Jan Konstanty	
Stanisław Rychlik	
KOMISJA ROLNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA	
Roman Krasuski	Przewodniczący
Iremjusz Polkowski	Wiceprzewodniczący
Eugeniusz Cabaj	
Henryk Dybciak	
Henryk Chruściel	
Czesław Radomyski	
Piotr Jeziński	
Kazimierz Mamiński	
KOMISJA FINANSÓW, MIENIA KOMUNALNEGO I INWESTYCJI	
Stanisław Gryz	Przewodniczący
Zbigniew Tomaszewicz	Wiceprzewodniczący
Bogumiła Rozwadowska	
Eugeniusz Cabaj	
Piotr Jeziński	
Janusz Koziół	
Henryk Kowalczyk	
KOMISJA OŚWIATY, KULTURY, SPORTU I SPRAW SOCJALNYCH	
Kazimierz Mamiński	Przewodniczący
Janusz Koziół	Wiceprzewodniczący
Marian Marzel	
Kazimierz Conio	

Andrzej Fejtko	
Piotr Sulej	
Stanisław Szmulik	
Tadeusz Durka	
Maria Księcio	

W skład Komisji Oświaty dodatkowo, w dniu 6 listopada 1990 roku, weszli: Teresa Celińska, Leontyna Manowiec, Zbigniew Wiącek i Stanisław Zych.

W 1990 roku rozpoczęto inwentaryzację mienia gminnego. 6 listopada 1990 roku uchwalono regulamin organizacyjny Urzędu Gminy w Łukowie. Gmina

Łuków, na początku działalności, w nowej rzeczywistości społeczno- ekonomicznej, miała następujące jednostki organizacyjne:

1. Gminny Ośrodek Kultury wraz z podległą jej Gminną Biblioteką Publiczną w Dąbiu oraz filiami bibliotecznymi w Aleksandrowie, Dmininie, Grzędówce, Krynce i Strzyżewie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukowie
3. Przedszkole w Łazach
4. Przedszkole w Dąbiu
5. Przedszkole w Ryżkach
6. Przedszkole w Krynce
7. Przedszkole w Grzędówce
8. Gminny Ośrodek Zdrowia w Aleksandrowie.
9. Urząd Gminy

Latem 1990 roku powstał projekt aby połączyć gminę Łuków z miastem Łuków w jeden organizm samorządowy. Radni Gminy Łuków na sesji 14 września 1990 roku wyrazili sprzeciw.

Wójt Kazimiera Goławska z właściwą sobie energią dalej prowadziła inwestycje w gminie zaczęte jeszcze przed 1990 rokiem. Wielu radnych po raz pierwszy zasiadało w Radzie i w celu zapoznania ich z problemami gminy w dniu 14 września 1990 roku odbyła się wyjazdowa sesja w Grzędówce. Tego samego dnia radni autokarem odwiedzili miejscowości: Turze Rogi, Strzyżew, Zarzec Łukowski, Kownatki, Suchocin, Aleksandrów, Łazy, Sięciaszka Pierwsza, Sięciaszka Druga, Role, Krynka, Grzędówka.

W kadencji 1990-1994 na inwestycje przeznaczano ponad połowę każdego budżetu. Z akt gminy wynika, że Rada Gminy zajmowała się najczęściej sprawą wodociągów. Udało się zbudować 69,7 km sieci wodociągowej i 44,5 km przyłączy. W 1993 roku w całej gminie notowano w sumie 1 554 przyłączy, z czego aż 1234 powstało właśnie w tej kadencji (w 1991 -211 przyłączy, 1992 - 63 przyłączy, w 1993 – 560 przyłączy). W całym 1994 roku według planu miano zbudować 739 przyłączy. Całość sieci wodociągowej uzupełniały 3 hydrofornie, kolejna była w budowie. Na koniec kadencji bieżącą wodę posiadały wsie: Aleksandrów, Łazy, Czerśl, Ryżki, Dąbie, Grzędówka, Szczygły Górne, Szczygły Dolne, Świdry, Gołaszyn, Sięciaszka Pierwsza, Sięciaszka Druga, Turze Rogi, Zalesie i Żdzary. Wodociągi nie były jeszcze ukończone we wsiach: Malcanów, Jadwisin, Krynka, Ławki, Klimki, Jeziory,

Gołębki, Dminin.

Jedna z hydroforni powstała w Grzędówce. Jej nadzorca konserwatorski mówił: *Hydrofornia w Grzędówce zbudowana została sposobem gospodarczym przy znacznym współdziałaniu finansowym gminy. Budynek jest w obecnej chwili aż nadto duży, ponieważ okazało się, że woda pochodząca ze źródeł oligoceńskich nie wymaga uzdatniania. Nie potrzebne okazały się filtry. Obecnie pracuje wewnątrz tylko jedna pompa i zbiorniki wyrównawcze. Gdy do hydroforni podłączone zostaną wsie Klimki i Biardy i dobuduje się konieczne instalacje, budynek będzie w pełni wykorzystany.*

W czasie kadencji 1990-1994 władze gminy dokonały także wielu innych inwestycji, mimo nie sprzyjających warunków ekonomicznych (kryzys gospodarczy, wysokie bezrobocie). W dziedzinie drogownictwa w ciągu tych czterech lat zbudowano 25,5 km dróg o nawierzchni bitumicznej. Wyremontowano także 20,5 km dróg. Prawie 11,1 km dróg zostało zastabilizowanych cementem przygotowując je pod położenie dywanika asfaltowego. Dodatkowo wyrównano ponad 20 km dróg żwirowych.

Jeszcze w końcu lat osiemdziesiątych planowano w gminie gazyfikację. Faktem stało się to dopiero w kadencji 1990-1994, chociaż tempo gazyfikacji nie było tak imponujące jak w przypadku wodociągów. W Gołaszynie i Jeziorach ułożono 10,4 km sieci gazowej. Zbudowano 158 przyłączy i zbudowano jedną stację redukcyjną. Wartość inwestycji gazowych sięgnęła 8 101 800 zł.

W dobie kryzysu gospodarczego i bezrobocia władze gminy starały się, aby teren gminy był atrakcyjny dla inwestorów. W tym celu budowano sieci energetyczne i telefoniczną. W Aleksandrowie, Strzyżewie i Zarzeczcu Łukowskim wybudowano 12,7 km NN (niskiego napięcia), 3,6 km SN (średniego napięcia) i 9 stacji trafo sieci energetycznej. Rozpoczęto także budowę sieci telefonicznej we wsiach: Aleksandrów, Łazy, Strzyżew, Suchocin, Rzymy – Rzymki. W sumie 29,5 km sieci. Było to możliwe dzięki zaangażowaniu społeczności lokalnych skupionych w komitetach budowy. Na koniec kadencji 99 abonentów miało otrzymać połączenie telefoniczne. W następnych latach planowano zakończenie telefonizacji.

W dniu 22 października 1992 roku Rada Gminy zgodziła się na zakup działki od RSP w Łazach. W kilkanaście lat później na tej ziemi powstanie podstrefa ekonomiczna.

Gmina Łuków zarządzała przedszkolami na swoim terenie. Władze gminy przeprowadziły remonty w dwóch przedszkolach. Dodatkowo gmina zakupiła w Ryżkach budynek, do którego przeniesiono przedszkole z prywatnego budynku.

Na szeroką skalę remontowano remizy strażackie i wiejskie świetlice. Jedną z takich świetlic znajdowała się w miejscowości Sięciaszka Pierwsza. Według przekazów mieszkańców wsi: Stanisława Smyka (naczelnika OSP w Sięciaszce Pierwszej), Teresy Sadło (przewodniczącej KGW w Sięciaszce Pierwszej oraz sołtysa wsi Henryka Dybciaka: *Zarząd Gminy postanowił pomóc ludności doprowadzić niedoskonale świetlice wiejskie do takiego stanu, aby przy pomocy różnych naszych organizacji społecznych wspomniane obiekty mogły zarabiać na siebie. W naszej wsi (Sięciaszka Pierwsza) rozbudowaliśmy parterowy budynek świetlicy. Teraz na górze odbywają się zabawy i wesela, na których zarabiamy, a na dole otworzony został prywatny sklep i ma być niedługo otwarta pierwsza w naszej wsi kawiarnia. Za wynajem pomieszczeń pobieramy oczywiście czynsz. Dzięki pomocy gminy mamy teraz*

*piękną salę z dobrze wyposażonym zapleczem kuchennym- jest woda, kuchnia węglowa i gazowa oraz szafa chłodnicza. (...).*² W ciągu tych czterech lat zbudowano także 6 wiat przystankowych (Aleksandrów, Grzędówka, Suchocin, Łazy, Turze Rogi, Zarzec Łukowski).

Władze gminy dofinansowały także budowę nowych szkół podstawowych w Krynicy i Grzędówce. Mimo, że szkoły zarządzane były przez Kuratora Oświaty.

Teresa Tomaszewicz z Krynicy, działaczka Komitetu Budowy Szkoły, wspominała: *Ludzi w Krynicy zjednoczyła wspólna budowa kościoła. (...) Gdy ludzie zobaczyli, że dzięki ich zaangażowaniu udało się zbudować okazały obiekt, uwierzyli w siebie. W momencie, gdy okazało się, że dalsza nauka w starym, zagrzybionym i ciasnym budynku szkolnym jest nie możliwa z powołaniem Społecznego Komitetu Budowy nie było żadnych problemów. Natomiast dyrektor szkoły w Krynicy - Wojciech Sobolewski mówił w 1994 roku: Pierwsze pieniądze zebrano wśród mieszkańców. Wystarczyło na zapłacenie za dokumentację techniczną. Później zdobywaliśmy pieniądze z różnych źródeł i w różny sposób. Tylko w tym roku samorząd gminy dofinansował prace budowlane kwotą 350 mln starych złotych. Zarząd Gminy obiecał także przekazanie wszelkich nadwyżek na ten sam cel. Natomiast mieszkańcy Krynicy mają swój udział w budowie nie tylko poprzez jej współfinansowanie, ale także poprzez udział w pracach murarskich. Na taką pomoc zawsze możemy liczyć.*³ (...) Przy szkole zbudowano nowoczesną kotłownię na olej opałowy oraz budowano salę gimnastyczną (planowano ukończyć ją w stanie surowym jesienią 1994 roku).

Janusz Kozioł – dyrektor szkoły w Grzędówce, radny oraz członek Zarządu Gminy wspominał: *Szczerze żałuję, że budowę szkoły w naszej wsi mogliśmy rozpocząć samodzielnie. Za zgromadzone od mieszkańców pieniądze kupiliśmy tarcicę, stolarkę budowlaną, bloczki betonowe i kilkadziesiąt tysięcy cegieł. Do pomocy przy pracach fizycznych zgłaszali się nie tylko mieszkańcy Grzędówki, ale i sąsiednich Ławek i Klimek. W tym samym czasie gmina wspierała nas zlecając wykonanie i płacąc za przygotowanie pełnej dokumentacji stojącej już i użytkowanej szkoły. Fundusze na kontynuowanie prac budowlanych czerpaliśmy z różnych źródeł. Całość zamknęła się kwotą trzech i pół miliarda złotych (starych), ale wartość inwestycji sięga obecnie 12 miliardów złotych. Świadczy to o ogromie prac, jakie mieszkańcy nieodpłatnie wyświadczili. Kończymy już budowę sali gimnastycznej i świetlicy. Niebawem zorganizujemy w szkole gabinet stomatologiczny, którego otwarcie możliwe jest tylko dzięki dotacji otrzymanej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej oraz dotacji budżetu gminy. Wspólne prace przy budowie zjednoczyły ludzi. Mieszkańcy zaczęli zaraz po wybudowaniu szkoły myśleć o wodociągu i gazociągu. Wodociąg już wybudowano. Planuje się także pokrycie bruku na drodze wiodącej przez wieś porządnym asfaltem.*⁴

Władze gminy promowały prywatną przedsiębiorczość głównie w branży drobnej wytwórczości i przetwórstwa rolno- spożywczego. Dobrym warunkiem inwestowania miała służyć budowa wodociągów, dróg, linii telefonicznych i gazociągu. W Urzędzie Gminy zarejestrowanych było w 1994 roku 287 podmiotów gospodarczych, z czego 156 przybyło

² Mieszkańcy gminy Łuków mówią o inwestycjach, [w:] Dodatek Samorządowy Tygodnika Siedleckiego, nr 18 z 1994 roku.

³ Tamże.

⁴ Tamże.

właśnie w tej kadencji.

W połowie 1994 roku kończyła się kadencja Rady Gminy. Przewodniczący Rady Gminy Adam Suchodolski w podsumowaniu kadencji stwierdził: *Moje działanie przez ostatnią kadencję nakierowane było przede wszystkim na godzenie interesów radnych, tak by ich praca przynosiła pożądane efekty dla całej gminy. Podczas kierowania pracami Rady musiałem baczyć, aby nie doprowadzić do zaognienia istniejących konfliktów interesów. Radni będąc reprezentantami swoich wyborców często głosili ich partykularne racje, do czego mieli prawo. Wydaje mi się jednak, że po pewnych starciach mających miejsce w Radzie na początku kadencji, postawy radnych uległy zmianie. Optowałem zawsze za tym, aby patrzeć szerzej, aby widzieć obszar całej gminy, a nie tylko teren własnej wsi. Być może moi wyborcy mieli do mnie żal, że zbyt mało działałem konkretnie dla nich, ale sądzę że zrozumieją moją sytuację i przychylą się do mojego sposobu rozumowania. Wszystkiego nie udało się zrealizować podczas mijającej kadencji. Zadań wystarczy z całą pewnością dla kolejnej, a może i jeszcze następnej Rady Gminy. Oby tylko udało się kolejnym radnym wypracować taki klimat do wspólnej pracy, jaki udało się wypracować nam⁵.*

⁵ Tamże.

KADENCJA 1994-1998

W dniu 19 czerwca 1994 przeprowadzono drugie wybory samorządowe i wyłoniono nową Radę Gminy II kadencji:

	Imię i nazwisko	Miejscowość
1	Zbigniew Tomasiewicz	Krynka
2	Zdzisław Fejtko	Czerśl
3	Zofia Chojniak	Łazy
4	Tomasz Kulik	Dąbie
5	Bogumiła Rozwadowska	Dminin
6	Adam Sosnowski	Gołaszyn
7	Tadeusz Federczyk	Gręzówka
8	Stanisław Kurek	Gręzówka
9	Wojciech Szczygieł	Krynka
10	Zbigniew Karwowski	Aleksandrów
11	Jan Konstanty	Ławki
12	Ewa Celej	Dąbie
13	Czesław Radomyski	Role
14	Grzegorz Żurawski	Ryżki
15	Henryk Niewęłowski	Rzymy-Rzymki
16	Wiesław Cichosz	Sięciaszka Pierwsza
17	Henryk Kowalczyk	Strzyżew
18	Piotr Sulej	Suleje
19	Sławomir Świdorski	Świdry
20	Kazimierz Zarzycki	Szczygły Górne
21	Sławomir Bojar	Turze Rogi
22	Wacław Śledź	Wólka Świątkowska
23	Witold Gołowski następnie Remigiusz Zarzycki (od 1997 roku)	Zarzecz Łukowski
24	Mariusz Osiak	Zalesie

(14 sierpnia 1997 wygasł mandat radnego Witolda Gołowskiego na skutek śmierci.)

Pierwsza sesja miała miejsce 30 czerwca. Tego dnia wybrano na Przewodniczącego Rady Gminy Adama Suchodolskiego. Wiceprzewodniczącymi zostali: Zygmunt Wysokiński i Janina Mościcka.

W skład Zarządu Gminy weszli: wójt - Kazimiera Goławska, Henryk Kowalczyk, Janusz Kozioł, Kazimierz Kozłowski, Roman Krasuski, Czesław Radomyski i Bogumiła Rozwadowska.

Skład Komisji Gminnych w kadencji 1994-1998 był następujący (ustawa o samorządzie gminnym dopuszcza możliwość zasiadania w komisjach osób z poza rady):

KOMISJA REWIZYJNA	
Stanisław Gryz	Przewodniczący
Henryk Chruściel	Wiceprzewodniczący
Piotr Sulej	
Bogdan Szczygieł	
Antoni Szaniawski	
Jan Konstanty	
Stanisław Rychlik	
KOMISJA ROLNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA	
Andrzej Mazur	Przewodniczący
Iremiasz Polkowski	Wiceprzewodniczący
Piotr Jezierski	
Henryk Kowalczyk	
Janina Mościcka	
Adam Suchodolski	
Stanisław Kurek	
Aniela Zaniewicz ⁶	
KOMISJA FINANSÓW, MIENIA KOMUNALNEGO I INWESTYCJI	
Witold Goławski	Przewodniczący
Zbigniew Tomaszewicz	Wiceprzewodniczący
Roman Krasuski	
Tadeusz Olszewski	
Bogumiła Rozwadowska	
Zygmunt Wysokiński	
Stanisław Osiak ⁷	
Krystyna Olek ⁸	
KOMISJA OŚWIATY, KULTURY, SPORTU I SPRAW SOCJALNYCH	
Sławomir Bojar	Przewodniczący
Mirosław Świdorski	Wiceprzewodniczący
Kazimierz Kozłowski	
Janusz Kozioł	
Czesław Radomyski	

⁶ Osoba z poza Rady, pracownik UG.

⁷ Osoba z poza Rady, pracownik UG.

⁸ Osoba z poza Rady, pracownik UG.

Witold Goławski	
Leontyna Manowiec ⁹	
Zofia Jezierska ¹⁰	
Maria Księcio	

Funkcję sekretarza gminy sprawował Wiktor Osik. W związku z jego wyborem na posła na Sejm w wyborach z 21 września 1997 roku otrzymał urlop bezpłatny i odszedł ze stanowiska sekretarza. Na stanowisko „pełniącego obowiązki sekretarza” powołano Janusza Jezierskiego. Poseł Wiktor Osik w dniu 14 listopada 1997 roku został powołany na zastępcę wójta.

W drugiej połowie 1994 roku nowa Rada Gminy i prawie niezmienny Zarząd Gminy przystąpiły do dokończenia inwestycji rozpoczętych w poprzedniej kadencji. Była to przede wszystkim sprawa wodociągów. W pierwszym półroczu roku 1994 na ten cel wydano 62% budżetu inwestycyjnego. W planach było zakończenie wodociągów do 1996 roku. *Dodatkowych środków szukamy wszędzie. Staramy się o nie w różnych funduszach i agencjach oraz zaciągamy kredyty, ponieważ jesteśmy przygotowani inwestycyjnie do ich wykorzystania-* mówiła wójt Kazimiera Goławska.¹¹

Poza wodociągami gmina znaczne kwoty przeznacza na remont i budowę dróg. Zdaniem Goławskiej nadal jednak nie są zaspokojone zgłoszone wcześniej wszystkie potrzeby inwestycyjne mieszkańców wsi. *Domagają się oni również nowych przedszkoli i pomocy dla szkół. Gminę stać było na sfinansowanie tegorocznych remontów bieżących w przedszkolach oraz dofinansowanie budowy szkół w Grzędówce i Krynce. Zwiększony zakres prac w Grzędówce finansowany jest tylko z kasy gminy, co może opóźnić ich zakończenie. Nie możemy pomóc wszystkim. Zainteresowani muszą sami szukać sponsorów w swoim środowisku u wypracować pieniądze- radziła wójt Goławska.*¹²

*Ożywienie inicjatyw społecznych spowodowało niemal całkowite wykorzystanie zaplanowanych wcześniej funduszy gminnych na ich wspieranie. Ostatnio radni przyznali na ten cel dodatkowo 100 mln złotych. Na wrześniowej sesji przekazali także kwoty od kilkunastu do kilkudziesięciu milionów złotych na potrzeby Ochotniczych Straży Pożarnych, przedszkola, gminnego ośrodka zdrowia, pomoc społeczną i na działalność odradzających się Ludowych Zespołów Sportowych – pisała prasa w październiku 1994 roku*¹³

W 1994 roku w gminie Łuków trwały intensywne prace przy remoncie oświetlenia ulic. Na czas remontu oświetlenie w gminie zostało wyłączone i całą gminę w nocy spowijała ciemność.

W drugiej połowie 1994 roku wodociąg w Biardach był ukończony w 75%. Budowa wodociągów w miejscowościach: Suchocin, Rzymy-Las, Podgaj, Kownatki, Wagram i Aleksandrów miały się zakończyć w listopadzie 1994 roku. Kontynuowano budowę drogi

⁹ Osoba z poza rady, kierownik GOK.

¹⁰ Osoba z poza rady, kierownik GOPS.

¹¹ *Najpierw woda*, [w:] *Gazeta Stołeczna* z 4 X 1994 roku, s. 2.

¹² Tamże.

¹³ *Najpierw woda*, [w:] *Gazeta Stołeczna* z 4 X 1994 roku, s. 2.

Krynka- Kryńszczak. Zakończono profilowanie dróg wiejskich według sugestii sołtysów.¹⁴

W listopadzie 1994 roku Rada Gminy Łuków uchwaliła, że w latach 1995-1998 na inwestycje będzie przeznaczala przynajmniej połowę budżetu. Do tej pory pierwszeństwo miała sprawa wodociągów, do końca 1995 roku planowano zwodociągowanie całej gminy. Gmina miała jednak spłacać przez kilka lat zaciągnięte na ten cel kredyty. W następnym okresie priorytetem miały stać się inwestycje oświatowe oraz drogi. Planowano także zakup kontenerów na śmieci.

W kwietniu 1995 roku radni gminy Łuków debatowali nad udzieleniem absolutorium dla Zarządu Gminy Łuków za rok 1994. Wszyscy radni głosowali za, tylko jeden z nich wstrzymał się od głosu. Podsumowano rok 1994. W tymże roku wydatki gminy Łuków wyniosły 31,3 mld starych złotych, natomiast dochody 29,6 mld złotych. W założeniach budżetowych w 1994 roku miano wydać na inwestycje 9,8 mld złotych, lecz w trakcie roku ta suma powiększył się do 16 mld starych złotych. Na inwestycje przeznaczono ponad połowę dochodów. Udało się wiele zrealizować. Dzięki dotacjom z zewnątrz oraz środkom własnym oddano do użytku 13 523 metrów bieżących sieci wodociągowej. 514 gospodarstw przyłączono do stacji wodociągowej. Wartość robót drogowych wyniosła 4 228,8 mld złotych, na 41 przyłączy przeznaczono 2,9 mld złotych. Inwestycje szkolne i kulturalne wyniosły 2 mld złotych.¹⁵

W początkach czerwca 1995 roku w Czeršli w gminie Łuków miała miejsce niecodzienna wizyta. Przyjechał tam, bowiem ówczesny premier RP Józef Oleksy wraz z wiceministrem rolnictwa, posłem Józefem Ceranką oraz wicewojewodą Włodzimierzem Pawlakiem. Gości witała wójt gminy Kazimiera Goławska. Wizyta ważnego gościa w starej szkole w Czeršli była okazją do wmurowania kamienia węgielnego pod rozbudowę szkoły w tej miejscowości. Premier Oleksy przedstawił osiągnięcia swojego rządu oraz odpowiadał na pytania zebranych.¹⁶

Wizyta premiera Józefa Oleksego

¹⁴ Na razie ciemno, [w:] *Gazeta Stołeczna*, 1996, nr 8, s. 3.

¹⁵ *Ciąg na inwestycje*, [w:] *Gazeta Stołeczna*, 12 05 1995.

¹⁶ *Zwierzienia premiera*, [w:] *Tygodnik Siedlecki*, 25 06 1995.

Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę szkoły w Czerśli

Od 1 stycznia 1996 roku gmina Łuków przejęła szkoły podstawowe na swoim terenie. Przygotowywano się do tego już w poprzednim roku. 21 grudnia 1995 roku utworzono Gminny Zespół Oświatowy (GZO). W ramach GZO od początku 1996 roku funkcjonowały następujące komórki:

1. Szkoła Podstawowa w Gołaszynie z filią w Biardach.
2. Szkoła Podstawowa w Krynca
3. Szkoła Podstawowa w Rolach z filią w Sulejach
4. Szkoła Podstawowa w Strzyżewie z filią w Turzych Rogach
5. Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie
6. Szkoła Podstawowa w Czerśli
7. Szkoła Podstawowa w Dąbiu z filią w Żdżarach
8. Szkoła Podstawowa w Gołąbkach
9. Szkoła Podstawowa w Grzędówce
10. Szkoła Podstawowa w Zalesiu w filią w Sięciaszce Drugiej
11. Szkoła Podstawowa w Zarzeczcu Łukowskim
12. Szkoła Podstawowa w Świdrach
13. Przedszkola w: Łazach, Dąbiu, Grzędówce i Ryżkach.

Gmina szczególnie zajmowała się także Zespołem Szkół Rolniczych. *Placówka ta jest pod szczególną opieką władz – pisała prasa w 1997 roku.*¹⁷

Wkrótce po przejęciu szkół opracowano „Założenia polityki oświatowej w Gminie Łuków na lata 1996-2010”. W programie zawarto takie punkty jak:

- program restrukturyzacji szkół podstawowych i przedszkoli
- program wprowadzenia nauki języków zachodnich w szkołach podstawowych
- harmonogram przeprowadzenia inwestycji i remontów oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem budowy sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych

¹⁷ Gmina [w:] *Echo Podlaskie*, nr 11/1997.

- program budowy systemu pracowni informatycznych¹⁸

Gmina Łuków w celu zracjonalizowania działalności szkół i przedszkoli na swoim terenie tworzyła zespoły szkół obejmujące szkołę podstawową i przedszkole. Było to zgodnie z opisanym wyżej „Programem”. 26 kwietnia 1996 roku Rada Gminy uchwaliła powstanie Zespołu Szkół w Grzędówce. Połączono tamtejszą Szkołę Podstawową i przedszkole. Ten Zespół Szkół rozpoczął działalność 1 września 1996 roku. 14 sierpnia 1997 roku utworzono Zespół Szkół w Czeršli.

W kadencji 1994-1998 utworzono 5 nowych świetlic i stołówek w szkołach w: Krynce, Rolach, Świdrach, Czeršli i Strzyżewie. Poprzednio stołówki działały już w Grzędówce, Gołąbkach i Zalesiu. 70% dzieci tych szkół otrzymywało gorący posiłek.

Prasa w 1997 roku o szkolnictwie w gminie Łuków pisała: *W miejscowościach Grzędówka i Krynce prowadzone są prace remontowe obiektów szkolnych wraz z dobudową pełnowymiarowych sal gimnastycznych. Generalny remont szkoły prowadzony jest także w miejscowości Czerśl. W podlukowskich szkołach kładzie się duży nacisk na naukę języków obcych, ułatwi to na pewno dzieciom start w dorosłe życie. Aby skutecznie poprawić poziom kształcenia wprowadzono zasady przyznawania dodatków funkcyjnych dla dyrektorów szkół, za zaangażowanie we wszechstronny rozwój dzieci oraz stypendiów naukowych Rady Gminy Łuków dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Organizowane są gminne konkursy z języka polskiego, matematyki, a także wiedzy o gminie. (...) Pielęgnowanie tradycji „małych ojczyzn” jest bliskie sercu władz gminnych. Edukacja to nie tylko teoretyczna nauka w salach lekcyjnych. W Łukowie dużą wagę przywiązuje się do rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży. W związku z tym opracowano regulamin dotacji finansowej przyznawanej przez Radę Gminy na działalność Uczniowskich Klubów Sportowych działających we wszystkich szkołach podstawowych. Najważniejszym zadaniem dla nas jest troska o dobre wykształcenie mieszkańców. Ludzie wykształceni zawsze sobie w życiu poradzą, dzięki nim gmina może wiele zyskać- mówi wójt Kazimiera Goławska. Bardzo prężnie działają również Ludowe Zespoły Sportowe, wśród nich najbardziej popularną dyscypliną jest piłka nożna. Są to LZS Aleksandrów, LZS Suleje, LZS „Bór” Dąbie, LZS „Tur” Turze Rogi, LZS Łazy. Sportowcom należy się pochwała za dotychczasowe osiągnięcia i zachęta do dalszej rywalizacji.*¹⁹

Rok 1996 był ważną datą w historii gminy. Wspólnota samorządowa ukończyła budowę wodociągów we wszystkich 36 wsiach gminy Łuków.²⁰

Od tej pory priorytetem dla władz gminy stały się drogi i oświata. W roku 1996 roku gmina zaplanowała ponad 1,6 mln złotych na budowę i modernizację dróg. Bieżące remonty miały pochłonąć 200 000 zł. Była to druga, po szkołach, pozycja w wydatkach gminy. Przez teren gminy przebiegało 200 km dróg, z których tylko 36 km dróg krajowych miały nawierzchnię bitumiczną. Dróg gminnych było 72 km, z czego tylko 24 km miało nawierzchnię bitumiczną, reszta nawierzchnię żwirową, aż 32 km to były drogi gruntowe. Gmina szukała na drogi środków w Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa, w Europejskim Funduszu Rozwoju Wsi. Również sami mieszkańcy zadeklarowali prawie

¹⁸ Gmina [w:] *Echo Podlaskie*, nr 11/1997.

¹⁹ Tamże.

²⁰ Kaczorowski A. W., Kazimiera Goławska, wójt gminy Łuków, *Gazeta Sołecka* (strona WWW).

100 000 zł na drogi.²¹

Jak mówił w wywiadzie prasowym sekretarz urzędu Wiktor Osik - *Budowa i remonty dróg to zadania, które nigdy się nie skończą. Ponad 20 lat temu do wielu wsi nie było dojazdu. Teraz dojazd jest do każdej, ale część dróg wymaga remontu i ciągle pojawiają się nowe potrzeby. W tym roku zrobione zostaną drogi w Ławkach oraz odcinek Świdry-Malcanów, asfalt pojawi się między Dmininem a Rzymkami oraz w Strzyżewie. W ramach remontów zostaną utwardzone żwirem drogi w Kolonii Łazy, Strzyżew- Szaniawy, Kownatki-Suchocin, Role- Borki, Krynka – Celiny, Ryżki- Szczygły Dolne i w Krynce Bońcach-*deklarował Wiktor Osik.²²

Podobne działania trwały w 1997 roku. Dzięki temu prasa w tymże roku pisała o gminie Łuków: *Do każdej miejscowości możemy dojechać po utwardzonej drodze, zakończyło się zwodociągowanie gminy w 100%. Siedem sołectw ma podłączony gaz ziemny, funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Ryżkach, do której okoliczni rolnicy mogą nieodpłatnie wywozić nieczystości. We wszystkich miejscowościach ustawione są kontenery na śmieci, co skutecznie poprawia estetykę otoczenia. W bieżącym roku planuje się dalszy postęp pracy nad telefonizacją gminy. Tereny te objęte są zasięgiem telefonii komórkowej. (...) Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów do zagospodarowania. Władze gminy ze swej strony proponują potencjalnym przedsiębiorcom współpracę na dogodnych warunkach. Są to możliwe najniższe stawki podatku od nieruchomości lub całkowite zwolnienie od płacenia w początkowej fazie działalności. Ponadto inwestorzy mogą liczyć na pomoc w uzyskaniu niskoprocentowanych kredytów. W planie „Przestrzennego Zagospodarowania Gminy” wyznaczono tereny pod przyszłe inwestycje, część z ich jest własnością Urzędu Gminy. Są to tereny o rozwiniętej infrastrukturze, uzbrojone, zwodociągowane, z dobrymi połączeniami drogowymi.*²³ Dzięki temu duża część mieszkańców podejmowała własną działalność gospodarczą. W 1991 roku prowadziło ją 190 osób, w roku 1997 już 400. Wśród przedsiębiorców dominowali handlowcy (prawie połowa), pozostali pracowali w transporcie, w przemyśle mięsny.²⁴

Gmina Łuków to przede wszystkim rolnictwo. Według danych z 1997 roku funkcjonowało 2 740 gospodarstw rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa wynosiła prawie 7 ha. Znaczna część mieszkańców pracuje poza rolnictwem - w pobliskim Łukowie. Wiele osób pracowało w PKP.²⁵

Według danych z 1997 roku w gminie całkiem dobrze rozwijała się kultura. Na 33 sołectwa wchodzące w skład gminy aż 29 miało swoje świetlice, niektóre ogrzewane. Kulturę w gminie organizował Gminny Ośrodek Kultury. W GOK-u zorganizowano nawet kabaret „Zza Płota” skupiający 10 członków z gminy i miasta Łukowa. Teksty pisała Maria Śledź instruktor artystycznego ruchu amatorskiego przy GOK. Oprawę muzyczną zapewniał Adam Bojar- instruktor muzyki. Kabaret występował, nie tylko we wsiach Gminy Łuków, także na

²¹ *Teraz drogi* [w:] *Gazeta Stołeczna*, nr 8 z 1996 roku, s. 3.

²² Tamże.

²³ *Gmina* [w:] *Echo Podlaskie*, nr 11/1997.

²⁴ Tamże.

²⁵ Tamże.

terenie wielu miast Polski.²⁶

Rok 1998 to czas przygotowań do reformy administracyjnej i oświatowej w Polsce. Na sesji Rady Gminy w dniu 17 maja 1998 roku dyskutowano nad podziałem administracyjnym. Wszystkie gminy wokół Łukowa były za powstaniem silnego powiatu łukowskiego, jednak większość gmin chciała przyłączenia do województwa mazowieckiego. Radni gminy Łuków również w większości byli za przyłączeniem do województwa mazowieckiego.

W dniu 10 czerwca 1998 roku miała miejsce ostatnia regularna sesja Rady Gminy na której podsumowano działalność gminy w II kadencji. Według podsumowania do roku 1996 zwodociągowano całą gminę. W latach 1995-1996 zbudowano 23 489 metrów sieci wodociągowej, w tym 12 929 metrów i 552 sztuk przyłączy. Do wodociągu przyłączono 656 gospodarstw w 10 wsiach i 4 koloniach. Łącznie na ten cel przeznaczono 2 488 000 zł, z czego z budżetu gminy pokryto 32,5%, wpłaty mieszkańców stanowiły 24,5%, natomiast resztę pozyskano z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, od wojewody i innych jednostek.

W kadencji 1995-1998 wykonano 15 km dróg o nawierzchni bitumicznej (w poprzedniej kadencji 25,5 km), z czego 8 km łącznie z podbudowami cementowymi i robotami ziemnymi. W ramach remontów wykonano 2 km nowej nawierzchni na bardzo zniszczonych drogach. Wykonano także 2,4 km chodnika przy drodze krajowej w Sięciaszce Pierwszej. Na remonty i budowę dróg przeznaczono w tej kadencji 6 619 000 zł, z czego 67,4 % pokrył budżet gminy, 3,5% mieszkańcy, 5,8% stanowiła dotacja wojewody, 13,6% partycypacja Generalnej i Okręgowej Dyrekcji Dróg Publicznych.

W ramach gospodarki komunalnej wybudowano 12,5 km sieci gazowej i 44 sztuki przyłączy. Zakupiono także 45 sztuk kontenerów do wywozu śmieci typu KP-7. Zmodernizowano także oświetlenie uliczne w 10 wsiach zmieniając przestarzałe lampy na nowe. Pozwoliło to na redukcję kosztów oświetlenia o 65%.

W ramach ochrony środowiska wybudowano 66 sztuk przyzagrodowych oczyszczalni ścieków. Dokonano także remontu agronomówki w Łukowie, Ośrodka Zdrowia w Aleksandrowie i Gręzówce oraz oczyszczalni ścieków w Ryzkach. Łącznie nakłady w tym dziale gospodarki gminnej wyniosły 1 670 000 zł, z czego 208 000 gmina otrzymała z fundacji Wspomagającej Zaopatrzenie Wsi w Wodę i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

W dziale Oświata w kadencji 1994-1998 przeznaczono spore środki. W 1996 roku przejęto od Kuratorium szkoły. Kontynuowano budowy szkół w Krynicy i Gręzówce. Podjęto decyzję o modernizacji i rozbudowie szkoły w Czerśli. Rozpoczęto także modernizację kotłowni w szkołach (Gołaszyn, Gołabki, Zalesie, Strzyżew). Łącznie w tym dziale gospodarki nakłady wyniosły 3 945 000 zł, z czego 59% pochodziło z budżetu gminy, 2,5% to praca rodziców, 34,2% pokryto z Kuratorium Oświaty, 4,3% z innych źródeł.

W latach II kadencji gmina też zajmowała się utrzymaniem świetlic i remiz OSP. Wybudowano świetlicę w Wólce Świątkowej oraz dokończono budowę i rozbudowę świetlic w: Dąbiu, Łazach, Zarzeczcu Łukowskim.

²⁶ Tamże.

W latach 1996-1997 przeprowadzono remont instalacji c.o. oraz wymieniono stolarkę okienną w Urzędzie Gminy.

Łącznie na inwestycje w latach 1995-1998 wydano kwotę 15 427 000, z czego 60% pochodziło z budżetu gminy. Mieszkańcy gminy ponieśli koszty 8,4% z całej powyższej sumy.

KADENCJA 1998-2002

W dniu 11 października 1998 roku w całej Polsce przeprowadzono wybory samorządowe. Wybrano wtedy skład III kadencji Rady Gminy Łuków:

LP	Imię i nazwisko	Miejscowość	Funkcja
1	Zbigniew Tomaszewicz	Krynka	Przewodniczący
2	Zdzisław Fejtko	Czerśl	Zastępca przewodniczącego
3	Zofia Chojniak	Łazy	Zastępca przewodniczącego
4	Tomasz Kulik	Dąbie	Radny
5	Bogumiła Rozwadowska	Dminin	Radna
6	Adam Sosnowski	Gołaszyn	Radny
7	Tadeusz Federczyk	Gręzówka	Radny
8	Stanisław Kurek	Gręzówka	Radny
9	Wojciech Szczygieł	Krynka	Radny
10	Zbigniew Karwowski	Aleksandrów	Radny
11	Jan Konstanty	Ławki	Radny
12	Ewa Celej	Dąbie	Radny
13	Czesław Radomyski	Role	Radny
14	Grzegorz Żurawski	Ryżki	Radny
15	Henryk Niewęglowski	Rzymy-Rzymki	Radny
16	Wiesław Cichosz	Sięciaszka Pierwsza	Radny
17	Henryk Kowalczyk	Strzyżew	Radny
18	Piotr Sulej	Suleje	Radny
19	Sławomir Świdorski	Świdry	Radny
20	Kazimierz Zarzycki	Szczygły Górne	Radny
21	Sławomir Bojar	Turze Rogi	Radny
22	Wacław Śledź	Wólka Świątkowska	Radny
23	Remigiusz Zarzycki	Zarzecz Łukowski	Radny
24	Mariusz Osiak	Zalesie	Radny

Nowa Rada Gminy zebrała się po raz pierwszy 30 października 1998 roku. Wybrano tego dnia na Przewodniczącego Rady Gminy inż. Zbigniewa Tomasiewicza. Zastępcami Przewodniczącego zostali: Zofia Chojniak i Zdzisław Fejtko. Dzień 30 października 1998 był wyjątkowy również z tego względu, że tego dnia Rada Gminy przyjęła Herb Gminy Łuków.

Tego samego dnia wybierano także wójta i Zarząd Gminy. Głosowano nad kandydaturą Kazimiery Goławskiej na urząd wójta. Wszyscy radni zagłosowali za panią wójt (24 radnych). Zarząd Gminy też został wybrano jednomyślnie. W skład Zarządu weszli: Ewa Celej, Henryk Kowalczyk, Stanisław Kurek, Czesław Radomyski i Bogumiła Rozwadowska.

Funkcję zastępcy wójta sprawował poseł Wiktor Osik, natomiast funkcję „pełniącego obowiązki sekretarza” - Janusz Jezierski (w zastępstwie poprzedniego sekretarza Wiktora Osika) .²⁷ W dniu 30 października 1998 Wiktor Osik został zawodowym posłem i od 1 listopada 1998 roku pełnił funkcję zastępcy wójta społecznie. W wyborach parlamentarnych z 2001 roku Wiktor Osik ponownie został wybrany na posła i w związku ze zmianą przepisów musiał zrezygnować ze społecznej funkcji zastępcy wójta gminy Łuków. Następnie 29 listopada 2001 roku Janusz Jezierski został powołany na stanowisko zastępcy wójta i jednocześnie sekretarza gminy. Tego samego dnia odwołano Wiktora Osika z funkcji sekretarza gminy *w związku z długotrwałą usprawiedliwioną nieobecnością związaną z funkcją Posła Rzeczypospolitej Polskiej i udzielonym mu na ten czas urlopem bezpłatnym*. Wiktor Osik w związku ze zmianą przepisów musiał też zrezygnować ze społecznej funkcji zastępcy wójta.

Warto odnotować ważną zmianę we władzach gminy w roku 2000. Z dniem 1 stycznia nowym skarbnikiem gminy została Krystyna Olek. Poprzedni skarbnik - Wiktor Łukasik, wieloletni pracownik gminy Łuków, odszedł na emeryturę.

27 listopada 1998 roku powołano komisje stałe gminy:

KOMISJA REWIZYJNA	
Jan Konstanty	Przewodniczący
Tomasz Kulik	Wiceprzewodniczący
Wiesław Cichosz	
Piotr Sulej	
Sławomir Świdorski	
Kazimierz Zarzycki	
Remigiusz Zarzycki	
KOMISJA ROLNICTWA i OCHRONY ŚRODOWISKA	
Zbigniew Karwowski	Przewodniczący
Mariusz Osiak	Wiceprzewodniczący
Henryk Niewęglowski	

²⁷ W dniu 30 października 1998 Wiktor Osik został zawodowym posłem i od 1 listopada 1998 roku pełnił funkcję zastępcy wójta społecznie. W wyborach parlamentarnych z 2001 roku Wiktor Osik ponownie został wybrany na posła i w związku ze zmianą przepisów musiał zrezygnować ze społecznej funkcji zastępcy wójta gminy Łuków.

Stanisław Kurek	
Grzegorz Żurawski	
Remigiusz Zarzycki	
Aniela Zaniewicz ²⁸	
Andrzej Guzek	
Sławomir Mąka	
Janina Mościcka	
KOMISJA FINANSÓW, MIENIA KOMUNALNEGO I INWESTYCJI	
Adam Sosnowski	Przewodniczący
Sławomir Bojar	Wiceprzewodniczący
Ewa Celej	
Zofia Chojniak	
Henryk Kowalczyk	
Czesław Radomyski	
Tadeusz Federczyk	
Bogumił Rozwadowska	
Henryk Niewęglowski	
Sławomir Dziudzik	
Bogdan Gołowski	
Mirosław Wójcicki	
KOMISJA OŚWIATY, KULTURY, SPORTU i SPRAW SOCJALNYCH	
Wojciech Szczygieł	Przewodniczący
Tadeusz Federczyk	Wiceprzewodniczący
Zdzisław Fejtko	
Mariusz Osiak	
Wacław Śledź	
Sławomir Bojar	
Adam Sosnowski	
Maria Krasuska	
Mariusz Chudek ²⁹	
Henryk Lipiec	
Stanisław Mądry	
Bogdan Wiącek ³⁰	

Na rozpoczęcie nowej kadencji Rady Gminy pani wójt zaproponowała radnym objazd gminy w celu przybliżenia problemów rozległej gminy. Podobne „wycieczki radnych” miały już miejsce wcześniej. Prasa opisywała to w ten sposób: *Przez dwa dni członkowie Rady Gminy Łuków zwiedzali miejscowości, w których podczas obecnej kadencji samorządowe pieniądze będą inwestować w rozbudowę dróg, kanalizacji, modernizację i budowy szkół oraz wiejskich świetlic. Autokarowa wycieczka radnych po włościach, którymi zarządzają, została*

²⁸ Osoba z poza rady, pracownik UG.

²⁹ Osoba z poza rady.

³⁰ Osoba z poza rady, kierownik, dyrektor GZO.

w tym roku zorganizowana po raz drugi. Wójt gminy, Kazimiera Goławska, która cztery lata temu wpadła na pomysł pokazania radnym większości wsi znajdujących się na terenie gminy wyjaśnia powody, dla których powtórzone wycieczkę także w tym roku.- Zauważyłam, że radni byli kiedyś niechętnie nastawieni do inwestowania we wszystkie przedsięwzięcia, które nie dotyczyły ich rodzinnych wiosek. Gdy zorientowali się, że w każdej wsi wyborcy oczekują na ich mądre decyzję zaczęli myśleć bardziej globalnie.

REFORMA ADMINISTRACYJNA

Od 1999 roku gmina Łuków rozpoczęła funkcjonowanie w ramach województwa lubelskiego i powiatu łukowskiego, mimo iż wielu mieszkańców chciało przyłączenia do województwa mazowieckiego. Gmina Łuków w ramach województwa lubelskiego jest drugą, co do wielkości wiejską w tymże województwie. Zajmuje obszar 308 km², zamieszkuje ją 16 649 osób (dane z 31 grudnia 2002 roku). Gęstość zaludnienia wynosi 53,8 osób. Na obszarze znajdowało się ówczesnie 33 sołectwa. Funkcjonowało około 2 740 gospodarstw o średniej powierzchni 6,8 ha.

Lata 1999-2000 to czas pierwszych lat funkcjonowania reformy administracji. Jeszcze jesienią 1998 roku parlament przyjął nową ustawę o finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego. W ustawie zapisano specjalne traktowanie gmin wiejskich liczących ponad 15 tysięcy mieszkańców w kwestiach podatkowych i subwencjach. Okazało się, że takie gminy traciły na tych przepisach. Władze gminy Łuków wyceniły swoje straty w latach 1999-2000 na sumę 147 000 zł. W 2000 roku wójt gminy Kazimiera Goławska oraz 42 wójtów pozostałych gmin tego typu (wiejskie gminy ponad 15 000 mieszkańców) rozpoczęli przekonywać parlamentarzystów do zmiany przepisów dyskryminujących ich gminy.³¹

REFORMA OŚWIATOWA i SZKOLNICTWO GMINNE

Rok 1999 to czas wielkich przekształceń w oświacie. Od 1 września 1999 roku miały ruszyć gimnazja. Gmina Łuków organizacyjnie zaczęła się do tego przygotowywać wiele miesięcy wcześniej. 27 maja 1999 roku Rada Gminy podjęła szereg uchwał oświatowych:

- w sprawie utworzenia gimnazjum w Gręzówce,
- w sprawie utworzenia gimnazjum w Strzyżewie,
- w sprawie utworzenia gimnazjum w Gołąbkach,
- w sprawie utworzenia gimnazjum w Krynca,
- w sprawie utworzenia gimnazjum w Zalesiu,
- w sprawie przekształcenia Zespołu Szkół w Gręzówce,
- w sprawie utworzenia Zespołu Szkół w Strzyżewie,
- w sprawie utworzenia Zespołu Szkół w Zalesiu (od 1 września),
- w sprawie utworzenia Zespołu Szkół w Gołąbkach,
- w sprawie utworzenia Zespołu Szkół w Krynca,
- w sprawie przekształcenia szkół podstawowych w Aleksandrowie, Czerśli, Dąbiu, Gołaszynie, Gołąbkach, Gręzówce, Krynca, Rolach, Strzyżewie, Świdrach, Zalesiu i Zarzeczu Łukowskim w szkoły 6- klasowe,

³¹ *Uciec z fiskalnej pułapki*, [w:] *Tygodnik Siedlecki*, 6 08 2000.

- w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Filialnej w Sięciaszce Drugiej
- w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Filialnej w Sulejach,
- w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Filialnej w Biardach,
- w sprawie ustalenia planu sieci publicznych gimnazjów i szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Łuków.

Uzupełnieniem powyższych uchwał było uchwalenie Statutów dla zespołów szkół w: Zalesiu, Strzyżewie, Krynca i Gołąbkach (25 sierpnia 1999).

Warto jeszcze odnotować, że Zespół Szkół w Zalesiu od 9 marca 2001 roku nosi imię ks. Stanisław Brzóska.

Tworzący reformę oświatową planowali, aby w każdej gminie powstała jak najmniejsza liczba gimnazjów w oddzielnych do szkół podstawowych budynkach. Gimnazja gminne miały wyrównywać poziom nauki. Ministerstwo chciało też dofinansować gimbusy dowożące dzieci do szkół. Gmina Łuków z racji dużego obszaru i położenia napotkała wielkie problemy z tworzeniem sieci gimnazjów. Dodatkowo naciskano na likwidację małych szkół podstawowych – filialnych. W gminie Łuków utworzono aż pięć gimnazjów. Żeby dowieźć dzieci do gimnazjów, należało wykonać w gminie ponad 100 km dróg. Dodatkowo dowożenie dzieci, na przykład ze szkoły w Gołaszynie do gimnazjum w Gręzówce, było mało racjonalne, skoro w pobliżu Gołaszyna znajdowało się gimnazjum w mieście Łuków. Sprawę dowozu dzieci mógłby załatwić zakup kilku autobusów, lecz koszty takiego zakupu były ogromne. Władze centralne nie chciały także dofinansować takich zakupów, promując małe gminy z jednym gimnazjum. Mieszkańcy wsi: Sięciaszka Druga, Suleje i Biardy, w których likwidowano małe szkoły, po wielu dyskusjach wykazali zrozumienie i nie protestowali wiedząc, że w większych szkołach będą lepsze warunki nauki dla ich dzieci.

Sprawa organizacji szkolnictwa w 1999 była jednym z podstawowych problemów.³² W aktach gminy Łuków z tego czasu zachowała się nawet korespondencja z Ministrem Edukacji Narodowej.

W dniach 26-28 czerwca 1999 roku cała oświatowa Polska patrzyła na niewielką miejscowość Krynka pod Łukowem. To właśnie tutaj obradowali uczestnicy IV Forum Inicjatyw Oświatowych. Forum było zaplanowane już na kilka miesięcy wcześniej na terenie gminy Stoczek Łukowski, jednak ta gmina na kilka dni przed rozpoczęciem wycofała się z organizacji. Spotkanie planowano przenieść do kilku sąsiednich gmin, lecz władze gminy Łuków zdecydowały - „bierzemy wszystko”. W ciągu dwóch dni władze gminy Łuków zorganizowały dojazd, noclegi, wyżywienie, miejsce spotkania, słowem - całą organizację imprezy. W Forum wzięło udział ponad 300 nauczycieli i osób związanych z oświatą. Organizatorem Forum była Gmina Łuków. Osobami zaangażowanymi w organizację Forum byli: Kazimiera Goławska- wójt gminy oraz Lidia Kopeć, Urszula Truś, Bożena Mojek- Król, Grażyna Grula, Renata Zaremba, Wanda Krasuska, Jerzy Lipiec, Bogdan Wiącek i Tadeusz Federczyk. Prawie całe Forum odbyło się w gmachu szkoły Podstawowej w Krynce. Spotkania odbywały się także w Sejmie PR z udziałem władz Gminy Łuków, a także w szkołach w Gręzówce, Rolach, Strzyżewie i Czerśli. Wybór szkół wiejskich na organizację

³² Sumliński W., *Absurdy reformy, czyli protest do skutku*, Słowo Podlasia, 15/1999.

Forum był uzasadniony tematem obrad: edukacja na wsi i problemy z nią związane. W spotkaniach brali także udział: wiceminister rolnictwa Henryk Wujec, sekretarz stanu z Kancelarii Premiera Kazimierz Marcinkiewicz, posłanka Grażyna Staniszevska (Przewodnicząca Sejmowej Komisji Edukacji), poseł Wiktor Osik oraz senator Krzysztof Głuchowski.³³ Specjalny list do uczestników przesłał prezydent Aleksander Kwaśniewski.

Dla władz gminy Łuków była to dobra okazja do promocji gminy. Dla gości zorganizowano wieczór kulturalny i ognisko w leśniczówce Krynka. W miejscowej szkole można było oglądać prace lokalnych artystów. Na placu szkolnym zorganizowali potańcówkę. Było nawet przedstawienie teatralne.

W 1999 roku gmina najwięcej inwestowała właśnie w rozwój oświaty. Najkosztowniejsza była budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Zalesiu. O pomoc w finansowaniu władze zwróciły się do kuratorium, które to odmówiło. Pomógł zaś Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki wspierając budowę kwotą 279 000 zł. Pomogli również rodzice uczniów. Mieszkańcy Sięciaszki Pierwszej, Sięciaszki Drugiej i Zalesia zorganizowali bal sylwestrowy i dochód – 16 000 zł przeznaczyli na wspomnianą budowę. Budowa sali trwała rok i kosztowała 1 600 000 zł. Oddano ją od użytku we wrześniu 1999 roku. *Jest to największa i najładniejsza sala w całej gminie. Korzysta z niej 317 uczniów Zespołu Szkół, w skład którego wchodzi zerówka, podstawówka i gimnazjum. Oprócz dużej i doskonale wyposażanej sali sportowej szkoła wzbogaciła się o cztery dodatkowe pracownie, w których uczą się gimnazjaliści.*³⁴

W 1999 roku ważnym przedsięwzięciem była też budowa gmachu Szkoły Podstawowej w Aleksandrowie. W latach osiemdziesiątych na miejscu zburzonej starej szkoły zbudowano nowy budynek. Jednak frontową część starego budynku pozostawiono. W tej właśnie części pojawił grzyb i powstał projekt przebudowy szkoły. Stara część została rozebrana, powstała nowa z piętrem. W nowych salach urządzono sale lekcyjne, pracownię komputerową, salę do zajęć technicznych i ciąg żywieniowy. W dalszych latach była projektowana również sala gimnastyczna.

W 1999 roku władze gminy ogłosiły przetarg na budowę budynku Szkoły Podstawowej w Dąbiu, który był w złym stanie technicznym.

W 1999 roku realizowano modernizację sieci centralnego ogrzewania z węglowego na olejowe w Szkole Podstawowej w Świdrach.

W efekcie 60% budżetu gminy wynoszącego po stronie wydatków 14,5 mln złotych pochłonęła oświata. Pieniądze poszły na bieżące finansowanie szkół, jak i inwestycje. Z oświatą łączą się także zaplanowane na następny rok remonty i budowa dróg (Gołaszyn-Ławki, Role- Suleje, Czerśl – Sięciaszka Druga), niezbędnymi dla dowozu dzieci do szkół. Gmina podpisała umowę z PKS Łuków na dowożenie dzieci. Według założeń reformy oświaty dzieci do gimnazjów miały dowozić gimbusy. Miały one jednak być przyznane dla tych gmin, które miały 1-2 gimnazja. Gmina Łuków posiadając 5 gimnazjów została w tym systemie poszkodowana.³⁵

³³ *Uczymy się szkoły* [w:] *Tygodnik Łukowski*, nr 16-17/1999, s. 15.

³⁴ *Budowa szkół i dróg*, [w:] *Słowo Podlasia*, nr 43, 26 X 1999.

³⁵ *Lwia część budżetu gminy pochłonęła oświata*, [w:] *Tygodnik Łukowski*, 4-11 XI 1999.

Informatyzacja szkół w gminie Łuków rozpoczęła się już w 1996 roku. Większy plan pozyskania sprzętu informatycznego przy wsparciu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie wypalił, ale za to szkoły w Grzędówce i Krynca otrzymały pojedyncze komputery. Trafiły one do sekretariatów, a pozyskano je dzięki sponsorom. W 1997 roku kilka komputerów otrzymały szkoły w Gołąbkach i Grzędówce. W 1998 roku wprowadzono specjalną „promocję” dla szkół, które zakupią sprzęt ze środków pozabudżetowych. Z promocji skorzystały szkoły w Dąbiu, Gołąbkach, Krynca, Rolach, Strzyżewie, Świdrach i Zalesiu. Pozostałe szkoły pod koniec roku otrzymały dodatkową szansę. Jeżeli wygospondują dodatkowe środki na zakup komputerów otrzymają drukarkę. Skorzystały z tego szkoły w Aleksandrowie, Czerśli, Gołaszynie i Zarzeczcu Łukowskim. W ten sposób wszystkie szkoły w gminie dysponowały komputerami.

Gmina Łuków przystąpiła następnie do ogólnopolskiego programu „Pracownia internetowa w każdej gminie”. Jediną szkołą spełniającą wszystkie wymagania okazała się placówka w Grzędówce. Tam też, w końcu 1998 roku, powstała pierwsza w gminie pracownia komputerowa wyposażona w 10 stanowisk. Komputery i oprogramowanie dostarczyło ministerstwo, pozostałe koszty musiała ponieść gmina.

W 1999 roku w ramach projektu krajowego „Pracownia internetowa w każdym gimnazjum” udało się uruchomić pracownię komputerową w Zespole Szkół w Krynca. Dodatkowo staraniem władz szkoły udało się zakupić trzy dodatkowe komputery ze środków ARMiR. Podobne wsparcie otrzymał także Zespół Szkół w Zalesiu. Z własnych i pozyskanych środków komputery zakupiły także szkoły w Czerśli, Dąbiu, Gołaszynie, Gołąbkach, Rolach i Świdrach. W 2000 roku szkoła w Aleksandrowie uzyskała kilka komputerów, jako darowiznę od senatora Krzysztofa Głuchowskiego. Kuratorium Oświaty przydzieliło nowe pracownie dla Zespołu Szkół w Zalesiu i Zespołu Szkół w Strzyżewie. Uzyskano także podłączenie do Internetu.

W efekcie tego wszystkiego na przełomie 2000 i 2001 roku szkoły w gminie Łuków dysponowały ponad 100 zestawami komputerowymi. *Oprócz obsługi szkolnej administracji oraz zajęć z informatyki dla uczniów, w niektórych szkołach komputery służą także do szkolenia miejscowej ludności w zakresie podstaw obsługi komputera, księgowości i rachunkowości.*³⁶

W 2000 roku Gminny Zespół Oświatowy wprowadził Gminny System Informacji Oświatowej. Został on stworzony po to, aby zoptymalizować zarządzanie i dzielenie środków w gminnej oświacie. Jest to o tyle ważne, że na gminną oświatę wydatkowano ponad połowę budżetu gminy a wspólnota samorządowa dysponowała liczbą 12 szkół podstawowych oraz pięcioma gimnazjami. W związku z budową Systemu każdą szkołę w gminie wyposażono w komputer, który z czasem został podłączony do Internetu. Współtwórcą systemu był Bogdan Wiącek – dyrektor Gminnego Zespołu Oświatowego. Zalety Systemu oceniał dyrektor Wiącek: *Łatwiej udaje się nam precyzyjnie określić konieczne do poniesienie nakłady, sprawliwiej dzielić środki, znajdować i eliminować miejsca złego wydawania pieniędzy. Teraz łatwiej możemy też porównywać warunki funkcjonowania naszych szkół.*

Informatyzacja szkół w gminie przyniosła efekty. W ogłoszonym przez miesięczniki

³⁶ Brodowska A. *Komputer w gminie*, [w:] *Słowo Podlasia*, 4/2001, 23 01 2001.

PC Kurier i TeleNetForum konkursie „System Informatyczny roku 2000” gminę Łuków wyróżniono za wykorzystywanie w oświacie gminnej Arkusza Organizacyjnego. Urzędnicy z Gminnego Zespołu Oświatowego nie zamierzali osiąść na laurach i w planach mieli dalsze udoskonalanie Systemu.³⁷

W dwa lata po wejściu w życie reformy oświatowej i problemów z tym związanych wójt gminy Kazimiera Goławska nadal twierdziła, że „Wyrównanie szans dzieci z miasta i wsi to nasz główny cel, jakim kierujemy się przy rozbudowie i modernizacji naszej bazy oświatowej”. W początkach 2001 roku przygotowywane były dokumentacje na budowę aż czterech hal gimnastycznych: w Dąbiu, Aleksandrowie, Strzyżewie i Gołąbkach.

INWESTYCJE GMINNE

W ciągu roku 1999 zbudowano chodnik w Gołaszynie przy drodze krajowej Łuków-Siedlce. Brak chodników utrudniał życie mieszkańców Gołaszyna już od wielu lat. Był też bardzo niebezpieczny dla dzieci podążających do szkoły. Gmina pozyskała na tą inwestycję środki z Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych w Warszawie. Udało się zbudować 1 700 metrów chodnika. Koszt inwestycji wyniósł 356 000 zł, z czego gmina dołożyła tylko 34 000!³⁸

W roku 1999 trwały inwestycje gazowe w gminie. Zakończyła się gazyfikacja już dziewiętej wsi – Grzędzówki. Prace rozpoczęły się w 1998 roku wybudowaniem sieci gazowej przy wydatnej pomocy mieszkańców wsi. W rok później oddano do użytku stację redukcyjno-pomiarową, co umożliwiło w początkach 2000 roku na uruchomienie całej instalacji gazowej w Grzędzówce. Wartość inwestycji wynosiła 1 435 313 zł, z czego 900 000 pokrył Mazowiecki Zakład Gazowniczy w Warszawie. Pozostałe koszty pokryli mieszkańcy Grzędzówki oraz Urząd Gminy.³⁹

Osiągnięcia roku 1999 przedstawił „Tygodnik Łukowski” z 13 stycznia 2000 roku. Dzięki Społecznemu Komitetowi Budowy Infrastruktury udało się wykonać 700 metrów sieci wodociągowej i 620 metrów sieci kanalizacyjnej na osiedlu w Ryżkach. Dodatkowo zbudowano prawie 6 km dróg asfaltowych na trzech odcinkach: Czerśl- Sięciaszka Druga Suleje- Role oraz Ławki- Gołaszyn. Dzięki tym inwestycjom udało się usprawnić dowóz dzieci do szkół. Część środków na ten cel pozyskano ze środków zewnętrznych. Oprócz tego zbudowano 19 km dróg zwirowych we wsiach typu kolonijnego.⁴⁰

W 1999 roku udało się także rozpocząć budowę kanalizacji w Łazach.⁴¹

Budżet na rok 2000 wynosił po stronie wydatków 18 006 453 zł. Po stronie dochodów 17 376 453 zł. Uchwalony został 28 grudnia 1999 roku. Budżet na rok 2001 był podobny. Po stronie dochodów wynosił 17 998 181, po stronie wydatków 18 428 181.

Władze gminy Łuków w 2000 i 2001 roku nie ustawały w inwestycjach oświatowych. Przygotowywano dokumentację na budowę czterech sal gimnastycznych w:

³⁷ *Doskonalej i taniej, informatyczne wyróżnienie dla gminy Łuków* [w:] *Dziennik Wschodni*, 02 04 01.

³⁸ *Inwestycje w gminie*, [w:] *Słowo Podlasia*, 25 01 2000.

³⁹ Tamże.

⁴⁰ *Gmina Łuków*, [w:] *Tygodnik Łukowski*, 13 01 2000,

⁴¹ Tamże.

Dąbiu, Aleksandrowie, Strzyżewie i Gołąbkach. Kontynuowano budowę nowej szkoły w Dąbiu. W 2001 roku wykonano tynki zewnętrzne, urządzono kompleks żywieniowy, zagospodarowano plac wokół szkoły i boisko.⁴²

Szkoła w Aleksandrowie przechodziła gruntowny remont (opisywany wyżej). Od października 2000 roku dzieci w Aleksandrowie rozpoczęły naukę w zmodernizowanej części budynku szkolnego w Aleksandrowie. Wójt gminy Kazimiera Goławska deklarowała w marcu 2001 roku- *Nie spocznę dopóki nie zdobędę pieniędzy na dokończenie obu ważnych dla nas inwestycji* [szkoły w Dąbiu i Aleksandrowie].⁴³

Gmina Łuków stawiała też na ekologię. W 2001 roku na ukończeniu była kanalizacja we wsi Łazy, rozpoczęta rok wcześniej. Do sieci kanalizacyjnej podłączono ponad 200 gospodarstw. Każde z nich wpłaciło 1 500 zł. W 2000 roku gmina poniosła ponad 1 mln kosztów z tym związanych. W 2001 roku miało to być już 1,7 mln. Cały czas szukano źródeł dofinansowania inwestycji.⁴⁴

W 2001 roku gmina opracowała program gospodarki ściekowej. Przewiduje on budowę przydomowych oczyszczalni ścieków we wsiach z zabudową kolonijną. Już wcześniej od 1997 roku w ramach pilotażowego programu Fundacji Wspomagającej Zaopatrzenie Wsi w Wodę w czterech miejscowościach [Jeziory, Gołąbki, Dminin, Jadwisin] zbudowano 68 przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.⁴⁵

W dniu 30 września 2002 roku w siedzibie Lubelskiej Fundacji Rozwoju przyznano certyfikaty w pilotażowym programie „Gmina przyjazna inwestorowi”. Pięć gmin z województwa lubelskiego otrzymało takie certyfikaty. Program „Gmina Przyjazna Inwestorowi” zorganizowała Lubelska Fundacja Rozwoju pod patronatem Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych. Program ten miał na celu przygotowanie samorządów do obsługi inwestorów, a także samodzielnego ich poszukiwania. Gminy biorące udział w konkursie musiały mieć na swoim terenie nieruchomości dostępne dla potencjalnego inwestora oraz przygotować się w następujących obszarach tematycznych: pozyskanie inwestora, marketing, informacja, nieruchomości.

We wręczeniu nagród wziął udział Edward Hunek marszałek województwa lubelskiego oraz prezes Lubelskiej Fundacji Rozwoju.⁴⁶

KADENCJA 2002-2006

Wybory do Rady Gminy IV kadencji miały miejsce 27 października 2002 roku. Tego dnia mieszkańcy gminy Łuków wybrali radnych:

⁴² *Stawiają na oświatę* [w:] *Tygodnik Siedlecki* 13 03 2001.

⁴³ Tamże.

⁴⁴ *Ekologiczne inwestycje* [w:] *Słowo Podlasia*, 13-19 03 2001.

⁴⁵ Kaczorowski A. W, *Kazimiera Goławska, wójt gminy Łuków*, *Gazeta Solecza (strona WWW)*.

⁴⁶ *Certyfikaty dla najlepszych*, [w:] *Tygodni Siedlecki*, 13 10 2002.

LP	Imię i nazwisko	Miejscowość
1	Zbigniew Tomaszewicz	Krynka
2	Ewa Celej	Dąbie
3	Czesław Radomyski	Role
4	Zbigniew Karwowski	Aleksandrów
5	Jan Konstanty	Ławki
6	Kazimierz Kozłowski	Ryżki
7	Stanisław Kurek	Grzędówka
8	Mariusz Osiak	Zalesie
9	Zbigniew Peryt	Turze Rogi
10	Adam Sosnowski	Gołaszyn
11	Antoni Szaniawski	Łazy
12	Henryk Szewczyk	Dminin
13	Sławomir Świdorski	Świdry
14	Andrzej Gromada ⁴⁷	Karwacz
15	Sławomir Karwowski	Zalesie

Po raz pierwszy Kazimiera Goławska, która rządzi gminą od 1973, wystartowała w powszechnych wyborach na urząd wójta. Uzyskała ponad 70% poparcia wyborców.

Pierwsza sesja nowej Rady Gminy miała miejsce 19 listopada 2002 roku. Sesję otworzył radny senior Czesław Radomyski. Na Przewodniczącego wybrano Zbigniewa Tomaszewicza. Zastępcami zostali: Ewa Celej i Czesław Radomyski.

Na kolejnej sesji, w dniu 30 listopada 2002 roku, powołano komisje gminne:

KOMISJA REWIZYJNA	
Jan Konstanty	Przewodniczący
Stanisław Kurek	Wiceprzewodniczący
Andrzej Gromada ⁴⁸	
Henryk Szewczyk	
Sławomir Świdorski	
KOMISJA ROLNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA	
Zbigniew Karwowski	Przewodniczący
Mariusz Osiak	Wiceprzewodniczący
Zbigniew Peryt	
Antoni Szaniawski	
Henryk Szewczyk	
Sławomir Świdorski	
Zbigniew Tomaszewicz	

⁴⁷ Zmarł w trakcie kadencji

⁴⁸ Od 24 maja 2004 roku Waław Śledź.

KOMISJA FINANSÓW, MIENIA KOMUNALNEGO I INWESTYCJI	
Adam Sosnowski	Przewodniczący
Andrzej Gromada	Wiceprzewodniczący
Ewa Celej	
Sławomir Karwowski	
Jan Konstanty	
Kazimierz Kozłowski	
Stanisław Kurek	
Czesław Radomyski	
Zbigniew Tomaszewicz	
KOMISJA OŚWIATY, KULTURY, SPORTU I SPRAW SOCJALNYCH	
Mariusz Osiak	Przewodniczący
Sławomir Karwowski	Wiceprzewodniczący
Ewa Celej	
Kazimierz Kozłowski	
Czesław Radomyski	
Zbigniew Peryt	
Adam Sosnowski	

W Urzędzie Gminy w tej kadencji miały miejsce następujące zmiany: 15 stycznia 2003 roku wójt gminy powołała na swojego zastępcę Janusz Jezierskiego. Pan Jezierski pełnił obowiązki zastępcy do jesieni 2005 roku. W dniu 18 października 2005 roku Janusz Jezierski został odwołany z tej funkcji i został następnie sekretarzem Urzędu Gminy. Pracuje na tym stanowisku do dziś. Na zastępcę wójta powołano Wiktora Osika (19 października 2005). Na stanowisku skarbnika gminy pozostawała Krystyna Olek.

W kadencji 2002-2006 zwiększyła się liczba sołectw w gminie. 30 grudnia 2002 roku utworzono sołectwo Karwacz. Natomiast, 24 października 2006 roku utworzono nowe sołectwa: Wagram i Podgaj. W ten sposób liczna sołectw w gminie osiągnęła liczbę 36. W tejże kadencji nadano także statuty poszczególnym sołectwom (rok 2003). Wiele prężnych sołectw opracowywało, wspólnie z Urzędem Gminy, Plany Rozwoju. W 2005 roku Rada Gminy zatwierdziła taki Plan dla miejscowości Turze Rogi i Zalesie.

W kadencji 2002-2006 zajęto się sprawami organizacji szkół, ich patronów i symboli. Rada Gminy w dniu 25 marca 2003 roku zatwierdziła wzór sztandaru dla Szkoły Podstawowej w Świdrach. 29 listopada 2005 roku Szkoła Podstawowa w Rolach uchwałą Rady Gminy przyjęła imię Jana Pawła II. 12 kwietnia 2006 roku Szkoła Podstawowa w Gołaszynie otrzymała imię Kornela Makuszyńskiego. W dniu 24 maja 2006 roku Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie przyjęła imię ks. Tadeusza Leszczyńskiego. Tego samego dnia zatwierdzono wzór sztandaru szkolnego. 28 czerwca 2006 roku zatwierdzono wzór sztandaru dla szkoły Podstawowej w Rolach.

Gmina Łuków miała ówczesnie następujące jednostki organizacyjne (dane z 2003 roku):

1. Gminny Ośrodek Kultury i podległe jej: Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbiu, filie w Aleksandrowie, Dmininie, Gręźówce, Krynca i Strzyżewie
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Przedszkole w Łazach
4. Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie
5. Zespół Szkół w Czerśli (Przedszkole i Szkoła Podstawowa)
6. Szkoła Podstawowa w Dąbiu
7. Szkoła Podstawowa w Gołaszynie
8. Zespół Szkół w Gołąbkach (SP i Gimnazjum)
9. Zespół Szkół w Gręźówce (Przedszkole, SP i Gimnazjum)
10. Zespół Szkół w Krynca (SP i Gimnazjum)
11. Szkoła Podstawowa w Rolach
12. Zespół Szkół w Strzyżewie (SP z filią w Turzych Rogach i Gimnazjum)
13. Szkoła Podstawowa w Świdrach
14. Zespół Szkół w Zalesiu (SP i Gimnazjum)
15. Szkoła Podstawowa w Zarzeczcu Łukowskim
16. Gminny Zespół Oświatowy
17. Urząd Gminy

W ramach porządkowania spraw gminnych 25 czerwca 2004 roku uchwalono Program Ochrony Środowiska w gminie Łuków na lata 2004-2014. 30 września 2004 roku nowy Statut uzyskał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminny Ośrodek Kultury.

Z roku na rok budżet gminy Łuków był coraz większy. Budżet uchwalony 30 grudnia 2002 roku - na rok 2003 po stronie wydatków zamykał się kwotą 23 740 493 zł, po stronie dochodów 23 240 493. Tradycyjnie budżety na kolejne lata uchwalano w ostatnich dniach ostatniego roku budżetowego.

W dniu 17 czerwca 2003 roku, po raz pierwszy w kadencji 2002-2006, miała miejsce wyjazdowa sesja Rady Gminy. Otrzymała się w Szkole Podstawowej w Aleksandrowie. Wziął w niej udział poseł związany z gminą Łuków – Wiktor Osik. Sesje wyjazdowe, szczególnie w okresie letnim, były według zapewnień pani wójt dobrym pomysłem, gdyż sala konferencyjna w Urzędzie Gminy nie mieściła wszystkich radnych i zaproszonych gości (np. sołtysów). Radni omawiali głównie działalność Gminnego Ośrodka Kultury za rok 2002 oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z sesji Rady Gminy można było dowiedzieć się, że GOK organizuje liczne cykliczne imprezy. Były to na przykład: konkurs szopek bożonarodzeniowych (finał w ZS Gręźówka), konkurs palm wielkanocnych (finał w SP Dąbiu), Przegląd Piosenki Dziecięcej (finał w ZS w Gręźówce) oraz Przegląd Teatrzyków Dziecięcych i Młodzieżowych (finał w ZS w Strzyżewie). Cała praca wykonywana była w szkołach, świetlicach, bibliotekach. Największą biblioteką w gminie jest jednostka z Dąbia mogąca się pochwalić liczbą 10 5034 woluminów. Ta biblioteka ma też ponad 600 czytelników. Największą liczbą wypożyczeń może pochwalić się biblioteka w Aleksandrowie i liczba ta co roku się zwiększała. W 2002 roku biblioteki w gminie zakupiły 700 sztuk nowych książek.⁴⁹

⁴⁹ Ciężki Tomasz, *Trzy dni- trzy sesje*, [w:] *Echo katolickie*, 26 03 2004, s. 5.

Na sesji Rady Gminy w dniu 17 czerwca 2003 można było się też dowiedzieć, że GOPS w gminie pomógł w 2002 roku ponad 700 ubogim rodzinom z terenu gminy. Oprócz pomocy pieniężnej klientom GOPS-u oferowano także pomoc rzeczową od sponsorów. Były to odzież, obuwie a nawet przekazano podopiecznym3 000 kurcząt.

Gmina Łuków zawsze była liderem wśród gmin składających wnioski o dofinansowanie z Unii Europejskiej. W pierwszej połowie 2004 roku złożyła aż 11 wniosków o dofinansowanie w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego. Wójt Kazimiera Goławska tłumaczyła to w ten sposób: *Złożyliśmy aż 11 wniosków, gdyż wychodzę z założenia, że jeżeli tylko mam możliwość pozyskania środków z zewnątrz, staram się ją wykorzystać maksymalnie. Po prostu, za te pieniądze, które mamy, a których według mnie jest wciąż za mało, staramy się zrobić jak najwięcej. (...) Składamy wnioski wszędzie, do każdej możliwej instytucji, bo jesteśmy chytry na pieniądze. I jeszcze nigdy nie spotkaliśmy się z odmową. Liczę, że i tak będzie i teraz.*⁵⁰ Wnioski dotyczyły głównie budowy dróg i szkół. Gmina planowała budować drogę z Biard do Grzędzówki. Gmina zamierzała także wybudować jeszcze trzy sale gimnastyczne w szkołach, które do tej pory nie miały takich sal. Jeden z projektów dotyczył budowy oczyszczalni ścieków w Ryżkach

Latem 2004 roku w gminie Łuków ukończono kilka ważnych inwestycji. Oddano do użytku przebudowane drogi Łazy- Podgaj oraz Grzędzówka- Biardy. W kompleksie szkolnym w Strzyżewie wybudowano nowoczesne boisko, tor do skoku w dal oraz bieżnię. Łączny koszt tych inwestycji wyniósł 2 mln złotych. Ponad połowę pokryto z funduszy SAPARD. Ukończono także budowę sali gimnastycznej w Aleksandrowie.⁵¹

Jesienią 2004 roku trwały prace budowlane przy Zespołach Szkół w Zalesiu, Strzyżewie oraz przy sieciach kanalizacyjnych w Czerśli, Sięciaszce Drugiej i w Ryżkach.

Z danych GUS-u wynikało, że procentowy udział inwestycji w budżecie gminy przewyższał średnią krajową, natomiast wydatki na administrację były poniżej przeciętnej w kraju.

W 2004 roku gmina mogła się pochwalić także wybudowaniem gazociągu łączącego rozdzielnię gazu w Gołaszynie z Krynką, Wólką Świątkową i Rolami oraz z północną częścią miasta Łuków. Cały czas realizowano inwestycje oświatowe zapisane w planie na lata 1996-2010.

W początkach 2005 roku odbyła się sesja absolutoryjna. Radni jednogłośnie zagłosowali za udzieleniem absolutorium. Reporter „Tygodnika Siedleckiego” chciał sprawdzić, skąd się bierze jednomyślność Rady Gminy Łuków, gdyż w większości gmin taka sesja jest okazją do kłótni. Jednomyślność w gminie Łuków tak tłumaczyli radni: *Nie raz krytycznie ocenialiśmy działania naszej szefowej.(...) Zarówno posiedzenia Rady, jak i sesje plenarne miewają burzliwe fragmenty. Nie też mowy o politycznej jedności. Reprezentujemy w niej różne światopoglądy i kierunki polityczne. Skąd więc zgoda przy absolutoriach? Rada Gminy Łuków w tym różni się od części lokalnych samorządów, że polityka nie gra tu najważniejszej roli, a radni, nim planowane zadania są podjęte, dyskutują nad sprawami tak długo, aż żaden z nich nie ma wątpliwości.*⁵² Wójt Kazimiera Goławska komentowała to w ten

⁵⁰ *Jesteśmy chytry na pieniądze* [w:] *Słowo Podlasia* 23 08 2004.

⁵¹ *O inwestycjach mieszkańcy decydują sami*, [w:] *Dziennik Wschodni*, 30 09 2004.

⁵² *Znowu jednomyślnie*, [w:] *Tygodnik Siedlecki*, 22 05 2005.

sposób: *Polityką niech się zajmują te samorządy, które mają wszystkie zdobycze cywilizacji i chcą tracić czas i pieniądze na takie rozrywki. Mamy sporo do zrobienia*⁵³.

Do większych inwestycji w kadencji 2002-2006 należała budowa oczyszczalni ścieków w Ryżkach. Pierwsza oczyszczalnia powstała tutaj już w latach osiemdziesiątych. Jej zadaniem było ówczesne oczyszczanie ścieków z Domu Pomocy Społecznej i bloków Zakładu Naprawczego Mechanizacji Rolnictwa. Później przyłączono do niej również domy z Osiedla Mieszkaniowego Ryżki. Dawna oczyszczalnia kontenerowa na bazie mobilnych oczyszczalni wojskowych nie spełniała swoich zadań. Władze gminy podjęły więc decyzję o budowie nowoczesnej oczyszczalni i przyłączeniu do niej okolicznych miejscowości. Całkowity koszt inwestycji miał przekroczyć 5 mln zł. Z czego większość miała pochodzić z funduszy unijnych. Prace rozpoczęły się wiosną 2005 roku.⁵⁴

W dniu 1 września 2005 roku w Szkole Podstawowej w Gołaszynie odbyła się Wojewódzka Inauguracja Roku Szkolnego 2005/2006. W uroczystości wzięły udział władze wojewódzkie: marszałek województwa Edward Wojtas, wicewojewoda Barbara Sikora, lubelski kurator oświaty Waldemar Godlewski, posłowie: Wiktor Osik i Leszek Świętochowski, senatorowie: Irena Kurzępa, Krzysztof Szydłowski, Kazimierz Pawełek oraz radni sejmiku Województwa Lubelskiego: Mirosław Złomaniec i Władysław Świętochowski. Pod przewodnictwem księdza biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego odprawiono uroczystą mszę świętą i oddano do użytku nową halę sportową oraz zespół boisk. Nowa sala została też poświęcona przez biskupa.⁵⁵

Szkoła Podstawowa w Gołaszynie liczyła w 2005 roku 103 uczniów. Mimo, że nie jest to duża placówka, to jak mówił jej dyrektor Mariusz Chudek, władze gminy zawsze ją wspierały. Dzięki temu, że oświata była zawsze oczkiem w głowie władz lokalnych, szkoły podlukowskie ściągały do siebie nawet dzieci z Łukowa. Mariusz Chudek przekazywał, że w jego szkole prowadzone są warsztaty dziennikarskie i wychodzą nawet dwie gazety uczniowskie.⁵⁶

Inauguracja wojewódzka roku szkolnego 2005/2006 w Gołaszynie była dobrą okazją do podsumowania osiągnięć oświatowych gminy Łuków w ostatnich 10 latach, od czasu przejścia szkół w gminie. W 1995 roku gmina Łuków przejęła 17 szkół. Tuż po przejściu szkół Rada Gminy uchwaliła „Założenia polityki oświatowej Gminy Łuków na lata 1996-2010. Program też przez kolejne lata był konsekwentnie realizowany. W międzyczasie miała miejsce reforma oświaty, która wiele kosztowała gminę Łuków. W ciągu lat 1996-2005 zlikwidowano 4 szkoły filialne w gminie.

W 2005 roku funkcjonowało w gminie 13 szkół. W ciągu 10 lat gmina postawiła 3 nowe budynki, rozbudowała i zmodernizowała 7 budynków szkolnych. W 3 szkołach przeprowadzono kapitalne remonty. Dodatkowo zbudowano 9 sal sportowych oraz 3 kompleksy boisk i urządzeń sportowych. Przez 10 lat gmina Łuków na inwestycje szkolne

⁵³ Tamże.

⁵⁴ Pawlik A, *Nowa oczyszczalnia w Ryżkach*, 07 07 2005.

⁵⁵ Piotr Giczela, *Oświatowe Oczko* [w:] *Tygodnik Siedlecki*, 25 09 2005.

⁵⁶ Tamże.

przeznaczyła 23 mln złotych. Sama niewielka szkoła w Gołaszynie otrzymała w tym czasie 1,5 mln zł.⁵⁷

INFORMATYZACJA URZĘDU GMINY

Władze gminy Łuków zawsze stawiały na nowoczesne techniki komputerowe. Tak było w przypadku szkół wiejskich (pracownie informatyczne), tak też było w przypadku Urzędu Gminy. Jeszcze przed 1990 rokiem w Urzędzie Gminy Łuków pojawiły się komputery. W następnych latach również korzystano z informatyzacji sukcesywnie zmieniając sprzęt na nowszy. W 2004 roku władze gminy rozpoczęły próby o dofinansowanie projektów informatyzacji urzędu ze środków unijnych. Prawdziwa rewolucja w informatyzacji Urzędu nadeszła jednak w 2006 roku. Podpisanie umowy z wojewodą lubelskim miało miejsce w maju 2006 roku. W lipcu rozstrzygnięto procedury przetargowe. W sierpniu i wrześniu trwała wymiana sprzętu i oprogramowania. W ramach informatyzacji urząd otrzymał 40 nowych stacji roboczych z oprogramowaniem, 28 drukarek, serwer z oprogramowaniem, kolorową kopiarkę, 2 skanery oraz wiele innego sprzętu wraz z oprogramowaniem. Całość uzupełnił informat oraz interaktywne formularze do korespondencji między klientem a urzędem. Pozwala to na składanie niektórych typów wniosków przez Internet. Był to koszt 400 000 zł, z czego Urząd Gminy pokrył tylko 25%. Reszta pochodziła ze środków zewnętrznych.⁵⁸

PODSUMOWANIE KADENCJI

Z roku na rok budżet gminy Łuków był coraz większy. Budżet na rok 2005, uchwalony 28 grudnia 2004 roku, zamykał się kwotą 37 383 021 zł po stronie wydatków i 31 881 165 zł po stronie dochodów. Budżet na rok 2006 (uchwalony 30 grudnia 2005 roku) wynosił po stronie wydatków 35 287 069, 50 zł i po stronie dochodów 38 875 237,61 zł.

W 2006 roku podsumowano mijającą kadencję Rady Gminy. W latach 2003-2006 gmina wydała na inwestycje i remonty 43 miliony złotych. Z tej kwoty aż 21 milionów pochodziło ze środków zewnętrznych. Na drogi wydano 16 milionów złotych (10 mln ze środków zewnętrznych). Wśród inwestycji drogowych były to:

- przebudowa 23 km dróg bitumicznych
- stabilizacja cementem 2 km dróg
- modernizacja 10 km dróg dojazdowych rolniczych
- remont 83 km dróg żwirowych
- budowa i remont ponad 8 km chodników

Inwestycje komunalne w latach 2003-2006 zamknęły się kwotą 10 mln (6 mln ze środków zewnętrznych). Były to:

- budowa gazociągu w czterech wsiach (21 km sieci, 328 przyłączy)
- budowa oczyszczalni, kanalizacji w trzech wsiach (14 km, 274 przyłączy)
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (około 200 sztuk)
- modernizacja i budowa sieci wodociągowej w trzech wsiach

⁵⁷ Tamże.

⁵⁸ Cieżki Tomasz, *Informatyzacja Urzędu Gminy Łuków – zakończona*, [w:] *Głos Łukowa*, 2006.

- rozbudowa oświetlenia ulicznego w jedenastu wsiach

Gmina realizowała także zadania z dziedziny odnowy wsi i ochrony dziedzictwa kulturowego o wartości 500 000 zł. W ramach tych zadań dokonano remontów i modernizacji 25 świetlic wiejskich i bibliotek.

W ramach inwestycji oświatowych wydano 16 mln złotych (5 mln z zewnątrz). Wybudowano 3 obiekty sportowe (3 w budowie), dokonano także modernizacji i remontu 12 szkół i przedszkoli

KADENCJA 2006-2010

W dniu 12 listopada 2006 roku przeprowadzono wybory do Rady Gminy Łuków oraz wybory wójta gminy Łuków. W skład Rady Gminy V kadencji weszli:

LP	Imię i nazwisko	Miejscowość
1	Mariusz Osiak	Zalesie
2	Mirosław Dybciak	Sięciaszka Druga
3	Zbigniew Karwowski	Aleksandrów
4	Elżbieta Dynek	Żdźary
5	Zdzisław Fejtko	Czerśl
6	Bogdan Gołowski	Gołaszyn
7	Jan Konstanty	Ławki
8	Marianna Łukasik	Świdry
9	Piotr Ponikowski	Strzyżew
10	Bogumiła Rozwadowska	Dminin
11	Wacław Śledź	Wólka Świątkowa
12	Antoni Szaniawski	Łazy
13	Zbigniew Tomaszewicz	Krynka
14	Tadeusz Federczyk	Grzędówka
15	Jadwiga Weremczuk	Karwacz

Tego samego dnia przeprowadzono powszechne wybory wójta gminy. Według danych podawanych przez Państwową Komisję Wyborczą wśród liczby 16 952 mieszkańców gminy zarejestrowano 12 325 wyborców. Frekwencja podczas głosowania na wójta gminy wyniosła 51,5%.⁵⁹ O stanowisko wójta ubiegały się trzy osoby: Kazimiera Goławska zgłoszona przez Komitet Wyborców „Gmina nade wszystko”, członek Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Józef Stanisław Juchnikowski z Łazów, zgłoszony przez Komitet Wyborczy Samoobrona RP, członek Samoobrony RP oraz Kazimierz Jan Mamiński z Zalesia, zgłoszony przez Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin, członek LPR.⁶⁰

W wyniku wyborów Kazimiera Goławska otrzymała 3 777 głosów (60,72%), Józef Stanisław Juchnikowski 801 głosów (12,88%), natomiast Kazimierz Jan Mamiński 1 642 głosy (26,4%). Na kolejną kadencję wójtem została wybrana Kazimiera Goławska.⁶¹

Pierwsza sesja nowej Rady Gminy miała miejsce 27 listopada 2006 roku. Przewodniczył jej radny senior Wacław Śledź. Radni na Przewodniczącego Rady Gminy V kadencji wybrali Mariusz Osiaka, wiceprzewodniczącymi zostali: Mirosław Janusz Dybciak i Zbigniew Andrzej Karwowski. W dniu 4 grudnia 2006 roku ustalono skład Komisji Gminnych:

⁵⁹ Serwis internetowy PKW.

⁶⁰ Tamże.

⁶¹ Tamże.

KOMISJA REWIZYJNA	
Zdzisław Fejtko	Przewodniczący
Elżbieta Dynek	Zastępca
Marianna Łukasik	
Bogumiła Rozwadowska	
Wacław Śledź	
KOMISJA FINANSÓW, MIENIA KOMUNALNEGO I INWESTYCJI	
Bogumiła Rozwadowska	Przewodnicząca
Piotr Ponikowski	Zastępca
Antoni Szaniawski	
Zdzisław Fejtko	
Mariusz Osiak	
Marianna Łukasik	
Zbigniew Karwowski	
Tadeusz Federczyk	
Wacław Śledź	
Mirosław Dybciak	
KOMISJA OŚWIATY, KULTURY I SPORTU	
Tadeusz Federczyk	Przewodniczący
Antoni Szaniawski	Zastępca
Elżbieta Dynek	
Zbigniew Karwowski	
Bogdan Goławski	
Jadwiga Weremczuk	
Jan Konstanty	
KOMISJA ROLNICTWA, OCHRONY ŚRODOWISKA I SPRAW SOCJALNYCH	
Zbigniew Tomaszewicz	Przewodniczący
Antoni Szaniawski	Wiceprzewodniczący
Elżbieta Dynek	
Zbigniew Karwowski	
Bogdan Goławski	
Jadwiga Weremczuk	
Jan Konstanty	

Rada Gminy V kadencji

Wręczenie zaświadczenia o wyborze na Wójta Gminy

We kierownictwie Urzędu Gminy nie nastąpiły większe zmiany. Wójtem gminy pozostała Kazimiera Goławska. W Urzędzie Gminy ważną zmianą było powołanie pani Aliny Baki na stanowisko Skarbnika Gminy (14 lipca 2008).

W kadencji 2006-2010 kontynuowano wiele spraw z poprzednich lat. Na przykład uchwalano Plany Rozwoju Miejscowości. Taki plan w dniu 19 lutego 2007 roku otrzymały Dminin oraz Krynka. Statuty otrzymały nowe sołectwa; Wagram i Podgaj (19 lutego 2007). 19 kwietnia 2007 roku uchwalono Plan Odnowy Miejscowości Klimki na lata 2007-2013. 24

kwietnia 2008 roku Rada Gminy zatwierdziła Plan Odnowy miejscowości Grzędówka (na lata 2008-2015). Tego samego dnia Rada Gminy przyjęła Strategię Rozwoju Gminy Łuków na lata 2007-2015. W dniu 16 sierpnia 2007 roku uchwalono Plan Rozwoju Miejscowości Ryżki na lata 2007-2013.

W dniu 25 lutego 2009 roku Rada Gminy Łuków przyjęła Plan Odnowy Miejscowości Aleksandrów na lata 2009-2015. Natomiast 22 lutego 2010 roku przyjęto Plan Odnowy Miejscowości Gołaszyn i Wólka Świątkowa.

Kolejne szkoły uzyskały swoich patronów. W dniu 3 lipca 2008 roku Zespół Szkół w Czeršli otrzymał oficjalnie imię króla Jana III Sobieskiego. 28 sierpnia 2008 roku Szkoła Podstawowa w Dąbiu uzyskała, jako patrona Wandę Chotomską.

Władze gminy podjęły decyzję o podziale Gminnego Ośrodka Kultury na dwa oddzielne podmioty: Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminnego Bibliotekę z siedzibą w Dąbiu. Uchwała Rady Gminy w tej sprawie nosi datę 19 czerwca 2008 roku. Zmiany weszły w życie 1 sierpnia tego samego roku.

Budżet na rok 2007 został uchwalony wyjątkowo 19 lutego 2007 roku. W poprzednich latach zawsze miało to miejsce w grudniu przed rokiem budżetowym, ale z uwagi na wybory samorządowe z listopada 2006 roku termin został przesunięty na początek 2007 roku.

Przed uchwaleniem budżetu władze gminne (wójt, zastępca wójta, kierownik Referatu Planowania i Inwestycji oraz radni) przez dwa dni objeżdżali gminę, aby na miejscu zapoznać się z potrzebami. Spotykali się z dyrektorami szkół, sołtysami i mieszkańcami. Dzięki temu władze gminy miały pełny obraz potrzeb poszczególnych sołectw i jednostek gminnych.⁶²

Według uchwalonego na rok 2007 budżetu gminy Łuków przychody zapisano na poziomie 51 milionów złotych, wydatki 52 miliony. Deficyt wynoszący 1,2 mln złotych miał zostać pokryty z kredytów długoterminowych. Na inwestycje przeznaczono 14,5 mln złotych. Większość z nich to długoterminowe inwestycje. Miały to być: dokończenie modernizacji Zespołu Szkół w Grzędówce, rozbudowa Zespołu Szkół w Zalesiu, opracowanie dokumentacji na budowę przedszkola w Łazach oraz na budowę sali sportowej w Świdrach, dokończenie budowy boisk w Gołąbkach i Grzędówce. W dziedzinie drogownictwa na lata 2007-2009 zaplanowano budowę dróg Sięciaszka Druga- Ryżki, Dminin- Skrzyszew, drogę w Koloni Łazy, przebudowę dróg Dąbie- Klimki- Grzędówka-Biardy na odcinku Biardy-Grzędówka.⁶³

Z inwestycji, które miały zostać zakończone w 2007 roku zaplanowano: budowę ciągu pieszo-rowerowego od ulicy Międzyrzeckiej w Łukowie do miejscowości Karwacz, w ciągu drogi wojewódzkiej Łuków- Międzyrzec Podlaski (wspólna inwestycja miasta i gminy przy udziale środków zewnętrznych), modernizacja chodnika w Dąbiu (przy udziale środków zewnętrznych). Z własnych środków gmina zaplanowała budowę ulic na osiedlu w Ryżkach oraz przebudowę drogi do przejazdu kolejowego.⁶⁴

Według zapowiedzi pani wójt Kazimierzy Goławskiej gmina generalnie chciała zakończyć programy związane z oświatą i zająć się drogami w gminie. W planach była też

⁶² *Ponad 14 milionów zł na inwestycje*, [w:] *Nowa Gazeta Łukowska*, 3/2007, s. 9.

⁶³ Tamże.

⁶⁴ Tamże.

sprawa kanalizacji w gminie.⁶⁵

Niestety nie wszystkie inwestycje zapowiedziane w budżecie na rok 2007 zostały zrealizowane. Wiele obiecanych dotacji nie wpłynęło na konto gminy. Dochody zostały w budżecie zmniejszone do sumy 45,5 mln zł. Wydatki inwestycyjne i tak sięgnęły sumy 5,3 mln zł. Udało się dodatkowo „zdobyć” 2 mln złotych na lepsze funkcjonowanie szkół z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach konkursu ogłoszonego przez MEN.⁶⁶

W 2007 roku udało się przygotować dokumentację o dotację (lata 2008-2013) na drogi: Biardy- Gręczówka, Sięciaszka Druga- Ryżki, Dminin- Skrzyszew, Kolonia Łazy. Z dotacji Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych zmodernizowano prawie 2 km dróg dojazdowych we wsiach Rzymy-Las i Krynki. Za ponad 960 000 zł wybudowano ulice i chodniki na osiedlu domków jednorodzinnych w Ryżkach (z własnych środków). W trakcie modernizacji trasy kolejowej Siedlce- Łuków wykonano asfaltową drogę do przejazdu w Gołaszynie oraz drogę asfaltową z Łukowa do Krynki długości ponad 5 km. W 2007 roku, „dzięki środkom własnym i pozyskanym, wybudowano kompleksy drogowe we wsiach: Turze Rogi, Zalesie, Czerśl, Krynka, Gołąbkach i Gręczówka. Udało się także zmodernizować systemy grzewczy w Zespole Szkół w Gręczówce, pokryto nowym dachem budynek szkoły w Rolach. Udało się też zakupić bus dla Gminnego Zespołu Oświatowego. Do oczyszczalni w Ryżkach przyłączono ponad 270 nowych użytkowników.⁶⁷

28 grudnia 2007 roku uchwalono budżet na rok 2008. Po stronie dochodów zamykał się kwotą 45 151 616 zł, po stronie wydatków 48 563 493, 93 zł.

W gminie Łuków widać rozwój. W ciągu 2008 roku wybudowano 20 kilometrów dróg i to tylko z pieniędzy gminnych. W tym samym czasie zbudowano także kilka kilometrów sieci wodociągowej oraz nowe przedszkole. Bez środków unijnych gmina zbudowała 4 km asfaltowych dróg (Zalesie, Ryżki, Dminin i Szczygły Dolne). W 16 –stu sołectwach powstały drogi z nawierzchnią tłuczniową o łącznej długości prawie 12 km. W 6- ciu sołectwach zbudowano 5 km dróg żwirowych. W 2008 roku przyłączono 110 odbiorców do istniejącej już od dawna sieci wodociągowej. Wyremontowano 18 świetlic (250 000 zł). Gmina, w 2008 roku, dokonała też bieżących remontów w szkołach (największy remont w Gręczówce) oraz wybudowała nowe przedszkole w Łazach (1,1 mln zł).⁶⁸

Budżet na rok 2009 przyjęto dnia 9 stycznia tego samego roku. Dochody według uchwały wynosiły 51 171 578, 36, natomiast wydatki 56 161 886,36. 28 maja 2009 roku wyodrębniono w budżecie oddzielny fundusz sołecki.

GMINA ŁUKÓW LIDEREM W POZYSKIWANIU ŚRODKÓW UNIJNYCH

Gmina Łuków może się pochwalić szybkim rozwojem wśród gmin województwa lubelskiego. W 2007 roku na 213 samorządów województwa lubelskiego gmina Łuków

⁶⁵ Tamże.

⁶⁶ *Czy jestem zadowolona z tego, co zrobiliśmy w Gminie Łuków. Wypowiedź Kazimiery Goławskiej, wójta Gminy Łuków*, [w:] Nowa Gazeta Łukowska, 4/2008.

⁶⁷ Tamże.

⁶⁸ *Gmina Łuków*, [w:] *Polska Kurier Lubelski*, 6 sierpnia 2009, s. 8.

zajęła 3 miejsce w konkursie zorganizowanym przez Białostocką Fundację Kształcenia Kadr i Politechnikę Lubelską w ramach projektu „Kompetentna Gmina- wzmocnienie potencjału administracji samorządowej w zakresie Zarządzania Rozwojem Lokalnym”. Organizatorzy ankiety wzięli pod uwagę dane statystyczne z lat 2003-2007 (dochody na 1 mieszkańca, liczbę osób, które się zameldowały i wymeldowały, liczbę bezrobotnych, liczbę podmiotów gospodarczych itp.).⁶⁹

W 2008 roku gmina Łuków została ponownie wyróżniona. Znalazła się wśród 11 najlepszych samorządów w województwie lubelskim pod względem pozyskiwania środków unijnych w latach 2004-2006. Główną inwestycją realizowaną ze środków unijnych była budowa oczyszczalni ścieków w Ryżkach. Koszt inwestycji wyniósł ponad 5 mln złotych, z czego ponad 4 mln udało się pozyskać ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Pozostałe pieniądze pochodziły z budżetu gminy.⁷⁰

Dzięki tej inwestycji trzy duże miejscowości: Ryżki, Czerśl i Sięciaszka Druga, uzyskały możliwość oczyszczania swoich ścieków. Z oczyszczalni korzysta ponad 300 gospodarstw. Oczyszczalnia spełnia wszelkie normy i mogła przyjąć dwa razy więcej ścieków (dane z 2008 roku).

Wójt Goławska mówiła w odniesieniu do unijnych funduszy: *Piszemy projekty i staramy się o fundusze na różne cele. Pozyskiwanie pieniędzy unijnych to mozolna praca. Wszystko musi być dopracowane w najdrobniejszych szczegółach. Za udaną inwestycje przy znacznym wsparciu środków unijnych wójt Goławska otrzymała specjalne wyróżnienie z rąk Krzysztofa Hetmana podsekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.*

Oczyszczalnia ścieków w Ryżkach

⁶⁹ Tamże.

⁷⁰ *Gmina Łuków nagrodzona za pozyskiwanie funduszy unijnych*, [w:] *Wspólnota Łukowska*, nr 30, 23-29 lipiec 2008.

Budowa drogi Świdry – Ryżki

Remont drogi

PODSTREFA EKONOMICZNA

W kadencji 2006-2010 władze gminy dużo energii poświęciły sprawie promowania terenów inwestycyjnych w Łazach. Udało się włączyć ten teren jako podstrefę Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park WISŁOSAN. Grunty w Łazach gmina kupiła już wiele lat wcześniej od Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej. W dniu 18 września 2007 roku Rady Gminy wyraziła zgodę na objęcie gruntów w Łazach patronatem Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO- PARK WISŁOSAN. Władze gminy z pieniędzy własnych i pozyskanych z Programu Operacyjnego Rozwoju Polski Wschodniej rozpoczęły przygotowania do budowy koniecznej infrastruktury. Prasa pisała: *Wychodząc naprzeciw inwestorom gmina Łuków podjęła działania w tym kierunku. Będzie to budowa drogi wewnętrznej o długości 850 metrów dzielącej 25 ha strefy na dwie części. Droga*

umożliwi dojazd do działek położonych wewnątrz kompleksu. W planach jest też budowa sieci kanalizacyjnej o długości 1593 metrów i budowa sieci wodociągowej o długości 1 866 metrów. Zakończenie działań infrastrukturalnych przewidywane jest na 2010 roku.

Władze gminne współtworząc strefę liczyły przede wszystkim na rodzimych przedsiębiorców (w początkach 2008 roku notowano 850 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie, z czego 113 przybyły w samym 2007 roku). Zachęcano też podmioty gospodarcze z innych regionów, również z zagranicy. Władze gminy liczą także na pozyskanie środków europejskich dla inwestorów przeznaczonych na rozwój Polski Wschodniej. Korzystanie z ulg w strefie ekonomicznej nie koliduje z możliwościami pozyskania środków UE. Na spotkaniu władz Tarnobrzskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, władz gminy oraz przedsiębiorców w dniu 19 maja 2008 roku przekonywano o atutach inwestowania w strefie.

Przedsiębiorcy działający w strefie/podstrefie mogą korzystać z pomocy publicznej udzielanej w formie zwolnień podatkowych stanowiących pomoc regionalną w tytułu kosztów nowej inwestycji lub tworzenia nowych miejsc pracy. Nawet do 70 % kosztów kwalifikujących się do objęcia tą pomocą. Władze gminne chcą także, aby na tym terenie powstały takie przedsiębiorstwa oferujące usługi gastronomiczne i noclegowe.⁷¹

Działalność gminy na rzecz pozyskania inwestorów przyniosła efekt. W strefie rozpoczęła działalność firma Stok-Rol z Ryżek produkująca hale, konstrukcje i wyroby stalowe. W kompleksie inwestycyjnym planują rozpocząć działalność także firmy: Nowa Piekarnia, spółka DUKESSA z Ożarowa Mazowieckiego oraz ŁUKSJA z Łukowa.⁷² Dodatkowo gmina Łuków wraz z gminami Tomaszów Lubelskie i Janów Lubelski z województwa lubelskiego (również mające tereny specjalnych stref ekonomicznych) pozyskała 1,5 mln złotych z funduszy unijnych w celu promocji podstref ekonomicznych.⁷³

Uroczyste otwarcie Podstrefy Ekonomicznej miało miejsce 29 października 2009 roku.⁷⁴

⁷¹ Zachęcają lokalnych przedsiębiorców do inwestowania w podstrefie, [w:] *Wspólnota Łukowska*, nr 22, 28 maj-3 czerwca, 2008 rok.

⁷² Tamże.

⁷³ Oknińska M, *Gmina Łuków promuje podstrefę ekonomiczną*, [w:] *Wspólnota Regionalna*, nr 35, 2009.

⁷⁴ *Podstrefa ruszyła* [w:] *Tygodnik Siedlecki*, 1 listopada 2009.

Podstrefa Łuków Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN

Współwłaściciel firmy Stok-Rol Krzysztof Sierociuk podpisuje akt notarialny na zakup ziemi w Podstrefie Łuków.

OŚWIATA GMINNA

Oświata w gminie Łuków była zawsze oczkiem w głowie. Gmina Łuków w ciągu 10 lat zainwestowała w oświatę kilkadziesiąt milionów złotych. Powstały nowe budynki szkolne,

sale sportowe. Ale nie tylko infrastruktura szkolna się liczyła. Ważna była też jakość nauki. Władze gminy od dawna promowały naukę języków obcych i informatykę. Wszystko to opłaciło się władzom, gdyż dzieci ze szkół w gminie osiągają coraz lepsze wyniki. Poziom nauczania w szkołach podstawowych gminy Łuków przewyższa poziom w mieście Łukowie, a nawet w województwie. Świadczą o tym wyniki sprawdzianów kompetencyjnych szóstoklasistów z wiosny 2009 roku. Średnia województwa wyniosła 22,4 punktu, podczas gdy np. uczniowie z Czerśli uzyskali średnio 27,7 punktu.

Najlepsze szkoły podstawowe w gminie to szkoły z Czerśli, Aleksandrowa, Strzyżewa i Krynki. Wynikami wybijają się także gimnazja podlukowskie: w Krynce, Gręzówce, Gołąbkach, Strzyżewie i Zalesiu.⁷⁵

Zdaniem wójta gminy Łuków Kazimierzy Goławskiej: *Lepsze wyniki osiągnęte przez szóstoklasistów, to efekt coraz lepszej współpracy uczniów, ich rodziców i nauczycieli, a także efekty dobrego współdziałania dyrektorów szkół z władzami gminy. (...) Nasze dzieci muszą mieć dobre warunki do nauki, a nauczyciele odpowiednie warunki pracy, aby w efekcie uczniowie kontynuujący naukę po ukończeniu podstawówek czy gimnazjów mieli równy start z tymi, którzy uczą się w mieście. W tym roku mamy dobre wyniki, a za rok będą jeszcze lepsze* – mówi pani wójt.⁷⁶

Dyrektor Gminnego Zespołu Oświatowego Bogdan Wiącek tak tłumaczy fenomen dobrych wyników wiejskich szkół pod Łukowem: *Uczniowie czterech naszych szkół podstawowych i pięciu gimnazjów osiągnęli średnie wyniki ze sprawdzianów kompetencyjnych i egzaminów gimnazjalnych znacznie wyższe niż w powiecie i województwie lubelskim. W przypadku gimnazjalistów nieco słabiej wypadł tylko egzamin z języka angielskiego. Są to namacalne efekty wytężonej pracy nauczycieli z dziećmi i młodzieżą. Wiem, że kadra pedagogiczna naszych placówek zawsze analizuje wyniki uzyskane w tych sprawdzianach czy egzaminach i wyciąga wnioski. W niektórych szkołach nauczyciele wprowadzają później nawet swego rodzaju „programy naprawcze”, by do kolejnego egzaminu wyeliminować słabe punkty. Dużo też zależy od samych uczniów, szczególnie w niewielkich kilkunastoosobowych klasach w szkołach podstawowych. Jeżeli w takiej grupie trafi się kilku słabszych, to wiele nie da się zrobić. Mamy przykład SP w Czerśli - w ubiegłym roku mieli ostatnie miejsce, a w tym są na pierwszym, bo trafiła się dobra klasa, a nauczyciele dodatkowo się przyłożyli do pracy. Ważne jest też i to, że nasi uczniowie są przygotowani do egzaminacyjnego stresu. W ciągu nauki piszą wiele testów podobnych jak na egzaminach, więc później już nerwy nie dają o sobie tak znać i wyniki są lepsze.*⁷⁷

W dniu 12 marca 2008 roku w Zespole Szkół w Zalesiu miała miejsce ważna regionalna uroczystość związana z oświatą gminną. Podsumowano projekt edukacyjny „Szkoła Przyszłości w Gminach Ziemi Łukowskiej”.⁷⁸ Pierwszym podobnym projektem był program „Szkoła Marzeń” realizowany przez szkoły w Gręzówce i Świdrach, jeszcze w 2006 roku. Obie szkoły otrzymały wtedy 50 000 zł na realizację dodatkowych zajęć i zakup

⁷⁵ Średnia wyższa niż krajowa [w:] Tygodnik Siedlecki, 28 czerwca 2009 roku.

⁷⁶ Tamże.

⁷⁷ Średnia wyższa niż krajowa [w:] Tygodnik Siedlecki, 28 czerwca 2009 roku.

⁷⁸ Podsumowanie projektu edukacyjnego „Szkoła Przyszłości w gminach Ziemi Łukowskiej”, opracował Z. Pasik.

pomocy dydaktycznych. Władze tych szkół dowiedziały się, że można uzyskać znacznie więcej i zaraziły tym pomysłem władze gminy.⁷⁹

Podsumowanie projektu „Szkoła Przyszłości w Gminach Ziemi Łukowskiej”

Kolejnym projektem w gminie Łuków była właśnie „Szkoła Przyszłości w Gminach Ziemi Łukowskiej”. Jego twórcą i liderem była gmina Łuków wraz z Bogdanem Wiąckiem- dyrektorem Gminnego Zespołu Oświatowego oraz Elżbieta Domańska ze szkoły w Świdrach. Projekt był okazją do otrzymania środków unijnych na programy rozwojowe. Warunkiem przystąpienia do projektu był udział przynajmniej 50 szkół. W tym celu zawiązano „koalicję” z gminami: Stanin, Krzywda, Stoczek Łukowski, Trzebieszów, miasto Łuków miasto i miasto Stoczek Łukowski. W sumie dawało to 49 podstawówek i 22 gimnazja. Celem projektu było wyrównanie szans edukacyjnych uczniów i poziomów wiedzy oraz wspieranie motywacji edukacyjnej nauczycieli.⁸⁰ MEN zaakceptowało projekt gmin powiatu łukowskiego. Liderem projektu została gmina Łuków, a jego koordynatorem Bogdan Wiącek – dyrektor Gminnego Zespołu Oświatowego w Łukowie. W ramach projektu poszczególne szkoły otrzymały od 27 000 do 278 000 zł. A pozyskano łącznie kwotę 8 519 225 zł. Projekt realizowano od 1 stycznia 2007 roku do końca stycznia 2008 roku.

Szczegóły projektu omówił Bogdan Wiącek – koordynator projektu. *Każda ze szkół opracowała własny program rozwoju, a ponadto nauczyciele postarali się o programy autorskie, odpowiadające potrzebom najbliższego środowiska. Zawierały one szczegółowe*

⁷⁹ Różycka M, *Skorzystały nasze szkoły*, [w:] *Życie Siedleckie*, 7 marca 2008.,

⁸⁰ Tamże.

działania mające wyrównywać poziom nauczania. Odbyło się mnóstwo zajęć pozalekcyjnych, wycieczek krajowych i zagranicznych, zajęć sportowych i rekreacyjnych. Bardzo bogata była oferta kulturalna umożliwiająca uczniom wizyty w muzeach, kinach i teatrach.⁸¹

Na podsumowaniu w Zalesiu odbyła się prezentacja zespołów artystycznych z poszczególnych szkół i przemówienia gości, którzy nie szczędzili pochwał i gratulacji. W końcowej części uroczystości przedstawicielom samorządów, dyrektorom szkół i koordynatorom wręczono dyplomy i upominki.⁸²

Władze gminne dbają też o rozwój edukacji przedszkolnej. W 2008 roku w Łazach rozpoczęła się inwestycja budowy nowego przedszkola.

Uczestnicy ceremonii przekazania terenu pod budowę przedszkola w Łazach, 2008 r.

⁸¹ Węgrzyn T. *Liczę na twórczą kontumację*, [w:] *Słowo Podlasia*, 12-18 lutego 2008.

⁸² Tamże.

Symboliczne wbcie spadła pod nowe przedszkole w Łazach, 2008 r. Od lewej: właściciel Przedsiębiorstwa Robót Instalacyjno – Budowlanych „INSTALBUD” – Antoni Makaruk, Wójt Gminy Łuków – Kazimiera Goławska, inspektor nadzoru inwestorskiego – Andrzej Soćko.

Nowe przedszkole w Łazach dziś.

Budowa sali gimnastycznej w Gołębkach.

Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę sali sportowej przy szkole podstawowej w Świdrach – 2009.

Szkoła Podstawowa w Rolach przed remontem

Szkoła Podstawowa w Rolach po remoncie

Szkoła Podstawowa w Rolach

Szkoła Podstawowa w Świdrach przed remontem

Szkoła Podstawowa w Świdrach po remoncie

Zespół Szkół w Strzyżewie

WAŻNE WYDARZENIA

Z ważniejszych wydarzeń kadencji 2006-2010 należy wymienić dzień 20 czerwca 2007 roku, kiedy to w gminie Łuków gościł sekretarz stanu w Ministerstwie Transportu - Bogusław Kowalski. Inicjatorem zaproszenia była wójt gminy oraz Grzegorz Skwarek dyrektor strategiczny Katolickiego Radia Podlasie. Gościa witano w szkole w Gołaszynie. Wśród witających byli przedstawiciele Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowej i Autostrad z Warszawy i Lublina oraz samorządowcy z powiatu łukowskiego.⁸³

Wójt Kazimiera Goławska przedstawiła problemy drogownictwa w regionie (przebudowa drogi krajowej nr 63 oraz drogi wojewódzkiej 806, sprawa przejścia przez przejazd kolejowy w Gołaszynie). Gość z Warszawy miał też okazję przejechać się drogami wojewódzkimi w okolicy Łukowa i poznać ich rzeczywisty stan.

W maju 2008 roku gminy z okolic Łukowa i Ryk zawiązały Lokalną Grupę Działania. Była to pierwsza tego typu inicjatywa w województwie lubelskim. W skład LGD weszły wszystkie gminy wiejskie w powiatu łukowskiego oraz dwie gminy z powiatu ryckiego, a także miasto Stoczek Łukowski. Zadaniem LGD jest przygotowanie strategii rozwoju tego obszaru w celu pozyskania środków unijnych. Władze LGD wyłoniono 27 sierpnia 2008 roku. Na przewodniczącego Rady LGD obecni wójtowie i burmistrzowie wybrali Kazimierę Goławską.⁸⁴ Organem wykonawczym LGD jest Zarząd, którego prezesem jest pan Longin Kajka – starosta powiatu łukowskiego, a wiceprezesem pan Wiktor Osik- zastępca wójta Gminy Łuków.

We wrześniu 2008 roku Gołaszyn był miejscem, w którym świętowali strażacy z gminy Łuków. 16 jednostek i około 430 ich członków skupionych w Gminnym Oddziale Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Świętowano jubileusz. Strażackie święto połączono z obchodami 560-lecia istnienia Gołaszyna. Wśród uczestników tego podwójnego

⁸³ Minister Transportu w Łukowie, [w:] Nowa Gazeta Łukowska, 7/2007, s. 9.

⁸⁴ Kazimiera Goławska została przewodniczącą Lokalnej Grupy Działania, [w:] Wspólnota Łukowska, nr 36, 3-9 września 2008.

jubileuszu była Wojewoda Lubelski – pani Genowefa Tokarska. Po nabożeństwie i po poświęceniu nowego wozu strażackiego w trakcie części oficjalnych uroczystości wojewoda Genowefa Tokarska uhonorowała najbardziej zasłużonych strażaków odznaczeniami państwowymi. Siedmiu z nich otrzymało Krzyże Zasługi. Uhonorowane zostały także trzy jednostki OSP. Drużyny z Sięciaszki Pierwszej, Turzych Róg i Zalesia wyróżnione zostały medalem za zasługi dla pożarnictwa. Odbyło się także symboliczne wbicie pamiątkowych gwoździ i przekazanie sztandaru Oddziałowi Gminnemu ZOSP w Łukowie.⁸⁵

Obchody 560-lecia wsi Gołaszyn i 35-lecia funkcjonowania w Gminie Łuków Zarządu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Od lewej stoją: Prezes ZOG ZOSP RP – Wiktor Osik, Prezes ZOW ZOSP RP – Marian Starownik, Wojewoda Lubelski – Genowefa Tokarska, Prezes ZOP ZOSP RP – Zuzanna Pieniak, Wójt Gminy Łuków – Kazimiera Goławska, Gminny Komendant Ochrony Przeciwpożarowej – Janusz Pawlak, Komendant Powiatowy PSP w Łukowie – brygadier Andrzej Rusinek

⁸⁵ <http://www.sl.lublin.uw.gov.pl/index.php?option=2inpras&ful=3382> (niestety źródło nie podaje bliższych danych o którą Sięciaszkę chodzi).

Przekazanie sztandaru Oddziałowi Gminnemu ZOSP RP w Łukowie.

W dniu 1 października 2008 roku w Jeziorach miała miejsce dość nietypowa uroczystość. Na naradzie sołtysów z udziałem pani wójta zorganizowano uroczystą kolację, na której sołtysi podziękowali pani wójta za wieloletnią współpracę. Pani wójta obchodziła właśnie 35 lat pracy na stanowisku naczelnika i wójta gminy Łuków. Pani wójta wręczono bukiet z 35 róż i pamiątkowe upominki. W uroczystości wzięła udział także Leontyna Manowiec - dawna dyrektor GOK-u oraz zastępca wójta Wiktor Osik.⁸⁶

W dniu 11 listopada 2008 roku dwaj mieszkańcy gminy otrzymali odznaczenia państwowe. Byli to Bogdan Wiącek dyrektor Gminnego Zespołu Oświatowego, który otrzymał Srebrny Medal Prezydenta RP oraz Zbigniew Peryt sołtys wsi Turze Rogi, który otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi. Medale wręczył w Lublinie Wojewoda Lubelski Genowefa Tokarska. O przyznaniu odznaczeń wystąpiła wójt Kazimiera Goławska.⁸⁷

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Gmina w kadencji 2006-2010 postawiła na aktywizację społeczną mieszkańców. Temu miało służyć utworzenie Funduszu Sołectkiego. Na potrzeby sołectw w gminie przeznaczono 500 000 zł. Mieszkańcy poszczególnych sołectw mieli sami zdecydować, na co wydać te pieniądze.⁸⁸

Dzięki promowaniu inicjatyw społecznych w ciągu kilku miesięcy powstało w gminie 20 stowarzyszeń wiejskich i kół gospodyń wiejskich. Niektóre szczególnie aktywne

⁸⁶ Sołtysi gratulowali Kazimierze Goławskiej 35 lecia pracy na stanowisku wójta, [w:] Wspólnota Łukowska, nr 42, 15-21 X 2008.

⁸⁷ Bogdan Wiącek i Zbigniew Peryt otrzymali odznaczenia państwowe, [w:] Wspólnota Łukowska, nr 47, 19-25 listopada 2008.

⁸⁸ Gmina Łuków, [w:] Polska Kurier Lubelski, 6 sierpnia 2009, s. 8.

stowarzyszenia same próbują znaleźć źródła finansowanie swoich pomysłów. Na przykład mieszkańcy wsi Żdżary zorganizowali ścieżkę rowerową i pole biwakowe przy rezerwacie Jata. Grupa mieszkańców wsi Żdżary postanowiła też pomóc sąsiedniej wsi Dąbie i rozebrać stary sklep w tej wsi, aby w tym miejscu zbudować zajezdnię dla autobusów. Właśnie ze Żdżar dojeżdża najwięcej dzieci do szkół. Ma to pomóc w organizowaniu transportu, aby dzieci nie musiały przechodzić przez ruchliwą drogę.⁸⁹

Aktywności społecznej mieszkańców sprzyjają wybitni sołtysi, jak na przykład sołtys wsi Suchocin – pan Zbigniew Strzyżewski, laureat ogólnopolskiego konkursu „Sołtys roku 2007” organizowanego przez „Gazetę Sołecką”.⁹⁰ Podobne sukcesy odnosi sołtys wsi Turze Rogi pan Zbigniew Peryt, laureat konkursu „Sołtys roku 2008”.

Gmina Łuków może się też pochwalić jedyną w okolicy Kobiecą Drużyną Ochotniczej Straży Pożarnej w Sięciaszce II. Do kobiecej Drużyna Pożarniczej w 2009 roku należało 16 druhen (strażaczek). Należą do niej młode dziewczyny. Ta drużyna zajmowała się początkowo organizowaniem turniejów sportowych dla dzieci i młodzieży oraz odnową przydrożnych krzyży.⁹¹

Przykładem inicjatyw społecznych jest miejscowość Turze Rogi. Wszystko zaczęło się w 2005 roku, gdy grupa mieszkańców wsi postanowiła zagospodarować zaniedbany plac na środku wsi. Udało się położyć w tym miejscu betonową kostkę, ustawić ławki, posadzić kwiaty i krzewy. Dodatkowo na środku wsi stanęła rzeźba tura- symbolu wsi. Od tego się zaczęło. Następnie mieszkańcy wsi pod przewodnictwem sołtysa - Zbigniewa Peryta zorganizowali kafejkę internetową w swojej wsi w budynku OSP. We wsi powstał też tak zwany „Sołtysi Dołek”. Wyznaczono ścieżki rowerowe i miejsca biwakowe. Powstała nawet wypożyczalnia rowerów, a jeden z gospodarzy wypożycza konie. W 2006 roku w centrum wsi powstał plac zabaw dla dzieci z drabinkami i zjeżdżalnią. Wiele inwestycji zostało wykonanych z pozyskanych funduszy unijnych. W 2007 roku udało się zbudować kort tenisowy, boisko do piłki plażowej oraz boisko wielofunkcyjne razem z szatniami i pomieszczeniami dla sędziów.⁹²

Mieszkańcy postanowili w oryginalny sposób witać wjeżdżających do wsi. Przy wjeździe ustawiono dużych rozmiarów drewniane rzeźby „baby” i „chłopa”. *Pieniądze na niektóre przedsięwzięcia pochodzą między innymi z różnych fundacji, od sponsorów. Ale większość materiałów pochodzi z zagród samych mieszkańców*- mówi Zbigniew Peryt. Do najaktywniejszych mieszkańców wsi, oprócz sołtysa, należą: Zbigniew Janowski, Robert Janowski, Bożena Żmuda, Andrzej Pulik, Bożena Kurowska i Zenon Kurowski.⁹³

⁸⁹ Tamże.

⁹⁰ Tamże.

⁹¹ Tamże.

⁹² *Wieś wzięła sprawy w swoje ręce*, [w:] *Wspólnota Regionalna*, nr 8, 20 lutego 2008 i Artur Górski, *Boiska marzeń zostaną otwarte przed wakacjami*, [w:] *Życie Łukowa*, 15 czerwca 2007.

⁹³ *Wieś wzięła sprawy w swoje ręce*, [w:] *Wspólnota Regionalna*, nr 8, 20 lutego 2008 i Artur Górski, *Boiska marzeń zostaną otwarte przed wakacjami*, [w:] *Życie Łukowa*, 15 czerwca 2007.

Kompleks boisk sportowych w Turzych Rogach.

URZĄD GMINY ŁUKÓW

Sukcesy gminy Łuków to w dużej mierze zasługa sprawności Urzędu Gminy Łuków. Na stanowiskach urzędniczych w 2010 roku pracuje obecnie 36 osób. Są to:

LP	Stanowisko	Imię i nazwisko
	Wójt Gminy	Kazimiera Goławska
	Zastępca wójta	Wiktor Osik
	Sekretarz	Janusz Jezierski
	Skarbnik (Kierownik Referatu Budżetu i Finansów)	Alina Baka
	Zastępca Skarbnika	Jadwiga Toporowicz
	Główny Specjalista	Andrzej Małek
	Inspektor	Alfreda Szcześniak
	Inspektor	Marianna Kopeć
	Inspektor	Iwona Wiśniewska
	Inspektor	Małgorzata Ostojka
	Referent	Dorota Smyk
	Referent	Ewa Niewęgłowska
	Referent	Anna Mazurek
	Referent	Tomasz Ciołek
	Młodszy referent	Justyna Skwarek
	Radca Prawny	Stanisław Jędrzejkowski
	Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego	Jadwiga Niedziółka
	Referent w USC	Anna Zemło

Inspektor- samodzielne stanowisko ds. promocji	Edyta Katarzyna Kuć
Podinspektor- samodzielne stanowisko ds. promocji	Tomasz Ciężki
Inspektor- samodzielne stanowisko ds. obrony cywilnej i spraw wojskowych	Bogdan Kurek
Kierownik Referatu Społeczno-Administracyjnego	Bogumiła Grzeszczak
Główny specjalista	Krzysztof Szcześniak
Inspektor	Beata Zbucka
Inspektor	Iwona Pulik
Podinspektor	Bożena Krukow
Podinspektor	Agnieszka Wachowiec
Referent	Karolina Świdarska
Kierownik Referatu Planowania i Inwestycji	Andrzej Pulik
Inspektor	Monika Domańska
Inspektor	Stanisław Osiak
Podinspektor	Sebastian Mazurkiewicz
Kierownik Referatu Gospodarki i Przedsiębiorczości	Stanisław Siemionek
Referent	Joanna Rosińska
Referent	Anna Wójcicka
Samodzielny referent	Sylwia Ziemkiewicz

Pracownicy Urzędu Gminy Łuków pracują według regulaminu pracy (Zarządzenie Wójta Gminy Łuków z dnia 10 grudnia 2008 roku (nr 66/08).

OŚWIATA ŁUKOWSKA W 2010 ROKU

Gmina posiada na swoim terenie Szkoły Podstawowe w: Aleksandrowie, Dąbiu, Gołaszynie, Rolach, Świdrach, Zarzeczcu Łukowskim i filialna szkoła w Turzycach Rogach.

Zespoły Oświatowe (gimnazjum, szkoła podstawowa oraz w niektórych przypadkach przedszkola) funkcjonują w: Czerśli, Gołąbkach, Gręzówce, Krynce, Strzyżewie, Zalesiu. Samodzielne przedszkole działa w Łazach. Całością oświaty w gminie zarządza Gminny Zespół Oświatowy (GZO) z siedzibą w Urzędzie Gminy. Dyrektorem GZO jest pan Bogdan Wiącek.

KULTURA

Główną instytucją kulturalną gminy jest Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w budynku Urzędu Gminy. Dyrektorem jest pani Wanda Szaniawska. GOK funkcjonują w oparciu o statut z dnia 19 czerwca 2008 roku.

Drugą instytucją kulturalną jest Gminna Biblioteka Publiczna w Łukowie z/s w Dąbiu. Gminnej Bibliotece podlegają filie w miejscowościach: Aleksandrów, Dminin, Gręzówka, Krynka i Strzyżew. Dyrektorem GBP jest pani Alicja Śledź.